

Revisors rolle i opnåelse af formålene med

KAPITALEJERLÅN

Josef Hajsen

Kandidatspeciale

Studienummer: 98708

Uddannelsens navn: Copenhagen Business School

Cand.merc.aud.

Afleveringsdato: 15. maj 2019

Vejleder: Søren Friis Hansen

Antal anslag/antal sider: 172.366/76

Abstract

In the last years, there has been significant debate that shareholder loans are dangerous to company creditors due to the fact that they cannot protect themselves from loss, and the government cannot protect itself from lost tax revenue. Therefore, it has been argued that the reinstatement of mandatory auditing for small companies would potentially solve this problem.

The purpose of this thesis is to investigate whether the reinstatement of mandatory auditing for small companies can, in fact, solve the problem. This is done by identifying the official and real objectives of the rules regarding shareholder loans in SL § 210 and LL § 16. This thesis will, by identifying which concerns the laws were introduced with, analyse whether these considerations can be handled by reintroducing the mandatory statutory audit. In 2016 shareholder loans were legalised with L 23 if the shareholder loans are granted on the basis of the company's free funds and on market terms. By following these conditions, the considerations of the company's creditor protection and the government's tax evasion are properly handled. In addition, in 2012, LL § 16 E was introduced with the purpose to reduce the tax evasion by double taxing the shareholder loans.

To answer the research question, the thesis draws on Swedish and Norwegian law, which have introduced different rules regarding shareholder loans but with a similar object. These analyses confirm that shareholder loans granted by the cf. SL § 210 are handling the consideration regarding the company's creditor and tax evasion. The objectives of SL 210 and LL 16 E have been further analysed. It has been concluded that the objective of SL § 210 is the real objective, since the consideration of the company's creditors has been handled by SL § 210. The objective of LL 16 E has been assessed as not being the real objective because there are no tax benefits on loans granted on market conditions. The real objective of LL § 16 E has been concluded as a penalty in the form of double taxation. This is reasoned, among other things, by the fact that there are no tax advantages of loans on market terms, and if loans that were not granted on market terms were to have tax advantages, LL § 2 has already performed this objective.

The thesis has, on the basis of the real objectives, examined which considerations a reinstatement of the mandatory audit would take. Due to the fact that the consideration of the company's creditor protection is handled in accordance with SL § 210, it is not beneficial that the auditor verifies the considerations because of this objective. If the auditor is to verify LL § 16 E, regarding tax evasion, the verification will be based on a non-valid objective. The government's tax deficit that arises in the case of a shareholder loan takes place on the basis of a penalty tax in the form of double taxation. Therefore, the reinstatement of the statutory audit for all companies cannot result in the objectives of the SL § 210 or LL § 16 E being achieved.

In relation to other areas which this thesis could have investigated, it would be interesting to investigate whether it is possible to seek out illegal shareholder loans by using machine learning. Non-audited annual reports do not have an additional disclosure of illegal shareholder loans, which is why it could be relevant to investigate the possibility of removing the illegal shareholder loans without the need to reinstate the mandatory audit for all companies.

Indholdsfortegnelse

Abstract	0
1 Introduktion	5
1.1 <i>Problemfelt</i>	5
1.2 <i>Problemformulering</i>	6
1.3 <i>Afgræsning</i>	6
1.4 <i>Metode</i>	7
1.5 <i>Forkortelser og begreber</i>	8
1.5.1 <i>Definitioner</i>	8
1.5.2 <i>Forkortelser</i>	8
1.6 <i>Projektstruktur</i>	8
2 Historisk gennemgang	10
2.1 <i>Kapitalejerlån i selskabsretten – forbud mod kapitalejerlån</i>	10
2.2 <i>Kapitalejerlån i skatteretten</i>	11
2.3 <i>Historisk udvikling i revisionspligten</i>	12
3 Selskabsretlig behandling af kapitalejerlån	15
3.1 <i>Hovedregel</i>	15
3.2 <i>Hvem er långiver</i>	15
3.3 <i>Hvilke personer er omfattet af SL § 210</i>	15
3.3.1 <i>Kapitalejere</i>	15
3.3.2 <i>Ledelse</i>	16
3.3.3 <i>Moderselskab</i>	16
3.3.4 <i>Selskabets revisor</i>	16
3.3.5 <i>Nærtstående</i>	16
3.4 <i>Hvilke dispositioner der er omfattet af SL § 210</i>	17
3.4.1 <i>Lån af penge og aktiver</i>	17
3.4.2 <i>Sikkerhedsstillelse</i>	17
3.4.3 <i>Stille midler til rådighed</i>	17
3.4.4 <i>Bagatelgrænse</i>	18
3.4.5 <i>Kapitalejerens status tidspunkt for hvornår dispositionen har selskabsretlig gyldighed</i>	18
3.5 <i>Betingelser for at et selskab kan yde et kapitalejerlån</i>	18
3.5.1 <i>Kapitalejerlånet skal ydes af selskabets frie reserve</i>	19
3.5.2 <i>Kapitalejerlånet skal ydes på markedsmæssige vilkår</i>	19
3.5.3 <i>Beslutningen om kapitalejerlånet skal godkendes på selskabets generalforsamling</i>	19
3.5.4 <i>Beslutning om at yde økonomisk bistand kan først besluttes efter selskabets første aflagte årsrapport</i> ...20	20

3.6	<i>Konsekvensen af kapitalejrlån ydet i strid med SL § 210 stk. 1</i>	20
3.6.1	Tilbagebetaling af kapitalejrlån ydet i strid med SL § 210.....	20
3.6.2	Sikkerhedsstillelse ydet i strid med SL § 210	22
3.7	<i>Håndhævelse af bestemmelserne</i>	22
3.7.1	Erhvervsstyrelsen	22
3.7.2	Suspension af mulighed for at fravælge revision	23
3.7.3	Orientering til skattemyndighederne	23
3.7.4	Politianmeldelse	23
3.8	<i>Undtagelser til kapitalejrlån</i>	23
3.8.1	Undtagelse vedrørende moderselskabslån	24
3.8.2	Undtagelse vedrørende sædvanlige forretningsmæssige dispositioner	24
3.8.3	Undtagelse vedrørende penge- og realkreditinstitutter	25
3.8.4	Undtagelse vedrørende medarbejdere.....	25
4	Skatteretlig behandling af kapitalejrlån	26
4.1	<i>Hovedreglen for beskatning af kapitalejrlån</i>	26
4.2	<i>Hvem er omfattet bestemmelsen om beskatning af kapitalejrlån</i>	26
4.2.1	Kapitalejere.....	26
4.2.2	Nærtstående	27
4.3	<i>Hvilke dispositioner er omfattet af beskatning</i>	27
4.3.1	Lån	27
4.3.2	Sikkerhedsstillelse	27
4.3.3	Stille midler til rådighed	27
4.4	<i>Undtagelser til beskatning af kapitalejrlån</i>	28
4.4.1	Lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.....	28
4.4.2	Sædvanlige lån fra pengeinstitutter	28
4.5	<i>Kapitalejerens beskatning af kapitalejrlånet</i>	28
4.5.1	Tilbagebetaling som medfører dobbeltbeskatning.....	28
4.5.2	Tilbagebetaling af kapitalejrlån som ikke medfører dobbeltbeskatning.....	29
4.5.3	Særligt i forhold sikkerhedsstillelse	29
4.6	<i>Renter på lån omfattet af LL § 16 E</i>	30
5	Regnskabsmæssig behandling af kapitalejrlån samt revision af årsregnskabet	31
5.1	<i>Regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlån</i>	31
5.1.1	Notekrav	31
5.1.2	Bunden reserve i forbindelse med kapitalejrlån.....	31
5.1.3	Præsentation af posten i årsrapporten	32
5.2	<i>Revision af årsregnskabet</i>	32
5.2.1	Undtagelsen af revisionspligten	33
5.2.2	Supplerede oplysninger om kapitalejrlån	33
5.2.3	Bagatelgrænse for hvornår revisor skal give supplerende oplysning vedrørende ulovlige kapitalejrlån.....	34

6	Kapitalejerlån i svensk og norsk ret	36
6.1	<i>Kapitalejerlån i svensk selskabsret</i>	36
6.1.1	Gældende ret for forbuddet om kapitalejerlån i aktiebolagslagen.....	36
6.1.2	Formålet med indførelsen af reglerne om kapitalejerlån i aktiebolagslagen.....	36
6.1.3	Formålet sammenholdt til det danske formål:.....	37
6.2	<i>Norske ret vedrørende kapitalejerlån</i>	37
6.2.1	Selskabsretligt håndtering af kapitalejerlån i norsk ret.....	38
6.2.2	Skatteretlige håndtering af kapitalejerlån i norsk ret.....	39
6.2.3	Lovgivers formål ved de skatteretlige regler for kapitalejerlån i norsk ret.....	40
6.2.4	Det norske formål sammenholdt med det danske formål om skatteretlige regler om kapitalejerlån.....	40
7	Lovgivers formål med lovgivning af kapitalejerlån i selskabslovgivning	42
7.1	<i>Det officielle formål for selskabsretlige regler om kapitalejerlån</i>	42
7.1.1	SLs kreditorbeskyttelse.....	42
7.1.2	Er der reelt tale om kreditorbeskyttelse ved kapitalejerlån.....	44
7.1.3	Markedsrenten:.....	45
7.1.4	Vurdering af det reelle selskabsretlige formål.....	45
8	Lovgivers formål med indførelsen af skattereglerne vedrørende kapitalejerlån	47
8.1	<i>Det officielle formål for de skatteretlige regler om kapitalejerlån</i>	47
8.2	<i>Holder det officielle formål med LL § 16 E</i>	48
8.3	<i>Lovgivers reelle formål med indførelsen af beskatningsreglerne for kapitalejerlån</i>	49
8.3.1	Beskatningen vedrørende kapitalejerlån var allerede hjemlet i skattereglerne.....	49
8.3.2	Fiktiv transformation af kapitalejerlån til hævning uden tilbagebetalingspligt.....	50
8.3.3	Skattemyndighedernes mangler ressourcer til vurdering af debtors insolvens.....	52
8.3.4	Skatteministeriets holdningsskift fra 2008 til 2012 vedrørende beskatningsreglerne.....	53
8.3.5	Proportionalprincippet i henhold til LL § 16 E.....	54
8.4	<i>Vurdering af det reelle skatteretlige formål</i>	56
9	Hvilke hensyn vil genindførelsen af revisionspligten tage højde for	57
9.1	<i>Revisors opgave</i>	57
9.2	<i>Kreditorbeskyttelse</i>	57
9.3	<i>Skatteunddragelse</i>	58
9.4	<i>Lempelsen af revisionspligten resulterer ikke i mere fejlbehæftede årsrapporter</i>	58
9.5	<i>Opsamling</i>	60
10	Konklusion	61
10.1	<i>Perspektivering</i>	64
11	Litteraturliste	65

1 Introduktion

Dette kapitel har til formål introducere læseren for specialets problemfelt og problemformulering. Derudover vil der i kapitlet fremgå specialets begreber, forkortelser, afgrænsning og metodevalg.

1.1 Problemfelt

Efter SL bestemmer kan et selskabs ledelse selv disponere over deres frie midler til hvad de ønsker, med mindre det er forbudt ifølge en af selskabslovens bestemmelser. Et forbud for hvad et selskab kunne benytte sine frie midler til, har siden 1982 været, at yde lån til selskabets ledelse og kapitalejere. Forbuddet har været begrundet med, at kapitalejerne benyttede deres stilling i selskabet til at yde dem selv lån, hvilket gav dem en skattemæssig fordel, samtidig med at selskabet blev tømt for midler i farer for selskabets kreditorer.

Den 1. december 2016, blev kapitalejerlån med L 23 lovgiggjort under visse betingelser, da lovgiver mente, at betingelserne behørigt varetog hensynene, som det tidligere forbud varetog. Blandt andet fordi der skattemæssigt er blevet indført beskatningsregler af kapitalejerlån i LL § 16 E.

LL § 16 E, blev vedtaget den 13. september 2012, som indførte en hjemmel til, at beskatte både lovlige og ulovlige kapitalejerlån, der blev ydet til fysiske personer med bestemmende indflydelse over det långivende selskab. Formålet var, at fjerne de skattemæssige incitament, der var med kapitalejerlån.

Selvom kapitalejerlån er blevet selskabsretligt lovgiggjort, har det store konsekvenser for kapitalejere, hvis de foretager et kapitalejerlån uden at tænke sig grundigt om, da beskatningen af lånet som hovedregel medfører en dobbeltbeskatning, med mindre at lånet bliver modregnet i udbytte eller løn.

Til indførelsen af LL § 16 E, har lovgiver blandt andet lagt Skats complianceundersøgelser til grund. Complianceundersøgelserne har vist, at der er sket stor udvikling med kapitalejerlån, og i 2010 var der kapitalejerlån for over kr. 4 mia.¹ Skat har med disse undersøgelser ønsket efterlevelse af reglerne om kapitalejerlån, hvorfor LL § 16 E blev vedtaget.

Selvom lovligheden af kapitalejerlån blev vedtaget med retsvirkning for 2017, har debatten om kapitalejerlån stået på i lang tid. Før indførelsen af LL § 16 E, har FSR – danske revisorer (FSR) foretaget analyser af udviklingen af kapitalejerlån, som de har sammenholdt med at flere danske selskaber har fravalgt revision.² Analyserne viste, at der fra 2006 til 2010 skete en fordobling af antallet af årsrapporter med anmærkninger om kapitalejerlån, samt at der var et stort problem i forbindelse med, at selskaberne ydede kapitalejerlån, da selskabets kreditorer havde risiko for at lide tab og at Skat mistede sit skatteprovenu. Udviklingen af

¹ *Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12* (Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, n.d.), 8.

² *Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12*, 8.

anmærkninger om kapitalejerlån har dog siden 2011 været faldende og FSR begrundet dette med, at flere og flere selskaber har fravalgt den lovpligtige revision. FSRs direktør, Tom Vile Jensen, har udtalt:

”Vi ved fra tidligere undersøgelser, at mange selskaber fravælger revisoren, hvis de kan, når ledelsen har optaget et ulovligt lån i selskabet. På den måde kan låntagerne flyve under myndighedernes radar og fx undgå sanktioner eller at betale skat af lånet. Samtidig er der jo en betydelig risiko for, at kreditorer og leverandører lider tab, hvis selskabet går konkurs uden at lånene er tilbagebetalt”³

FSR har argumenteret for, at afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber vil give mere korrekte regnskaber, som giver bemærkninger om kapitalejerlån. Dermed blev hensynene bag lovgivers formål overholdt, mens det fra Erhvervsstyrelsens side løbende er blevet foretaget evalueringer af lempelsen af revisionspligten. Disse lempelser har vist at ureviderede årsrapport ikke havde væsentlig flere fejl, som kunne retfærdiggøre en skærpelse af reglerne. Dette fører til specialets problemformulering.

1.2 Problemformulering

I debatten om revisionspligten er det blevet fremført, at afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige for revision små selskaber, vil sikre at formålene med reglerne om kapitalejerlån kan overholdes. Derfor vil denne afhandling have til formål at identificere de officielle, såvel som de reelle formål bag reglerne om kapitalejerlån i selskabsloven. Derudover vil afhandlingen udforske de officielle og reelle formål bag reglerne om beskatningen af kapitalejerlån efter ligningsloven. Med udgangspunkt i dette vil afhandlingen undersøge om afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber ville kunne opnå disse formål.

1.3 Afgræsning

I specialet har jeg afgrænset mig for flere aspekter, som kunne have været relevante for opgaven, men jeg har valgt at undlade. Disse aspekter vil jeg komme ind på i følgende afsnit.

Som det første vil specialet ikke tage udgangspunkt i ulovlige kapitalejerlån, da dette er ulovlige og ikke er omfattet af lovgivers formål med indførelsen af reglerne. SL har netop lovliggjort kapitalejerlån, hvorfor der fokuseres på dette forhold, mens der i skatteloven ikke differenceres mellem lovlige og ulovlige kapitalejerlån.

Specialet undlader, at komme ind på lån ydet til kapitalejere med ikke bestemmende indflydelse over det lånegivende selskab, juridiske personer der er kapitalejere og ledelsesmedlemmer i det långivende selskab. Dette begrundes med, at disse personer ikke er omfattet af LL § 16 E.

Specialet behandler ikke reglerne om lovlig selvfinansiering efter SL § 206. Selvom reglerne for lovlig selvfinansiering stort set er ens med SL § 210, afgrænses der for dette, da selvfinansiering og kapitalejerlån i skatteretten behandles forskelligt.

³ FSR – Danske Revisorer, “Antallet Af Advarsler Fra Revisorerne Falder Fortsat,” 2019, [http://m.fsr.dk/Nyheder og presse/Pressemeddel](http://m.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddel).

På det regnskabsmæssige område vil specialet ikke forholde sig til udfordringen med at ledelsen, ikke angiver de korrekte oplysninger i forbindelse med aflæggesen årsrapporten, da der i sådanne tilfælde er tale om regnskabsmanipulation.

Derudover vil specialet undlade at behandle revisors revisionshandlinger i forbindelse med revision af et årsregnskab. Specialet vil dog kort benævne revisors erklæringsmæssige opgaver jf. erklæringsbekendtgørelsen i forhold til kapitalejerlån.

1.4 Metode

Dette speciale anvender den retsdogmatiske juridiske metode, til besvarelsen af problemformuleringen. Den retsdogmatiske metode har til formål at beskrive, fortolke og udlede den gældende ret. Dette gøres ved at systematisere, beskrive og analysere gældende ret – de lege late - og metoden vil i dette speciale anvendes ved SL § 210, LL § 16 E.⁴

Hvis en juridisk problemstilling skal besvares med den retsdogmatiske juridiske metode, skal metoden følges, for at metoden er valid. Ved den retsdogmatiske metode benyttes retskilder, der analyseres for, at besvare en juridiske problemstilling. Retskilder kan deles op i fire grupper: regulering, retspraksis, retssædvane og forholdets natur. De fire retskilder har hver sin objektivitet, hvor regulering er mest objektiv, mens forholdets natur er mindst.⁵

Ved den retsdogmatiske analyse skal retskilderne analyseres i rækkefølge, så den retskilde med mest objektivitet analyseres først. Det at der er en rækkefølge i den retsdogmatiske analyse, betyder ikke, at der er nogen rangorden mellem de forskellige retskilder.⁶

Retskilden regulering omfatter de gældende love, mens retspraksis er domme. Retssædvane og forholdet natur er svære at definere som retskilder. Retssædvane er et udtryk for en følelse af retslige forpligtigelse på baggrund af de retsundergivnes adfærd.⁷ Forholdet natur angår værdistandpunkter.⁸

Specialet vil tage udgangspunkt i en objektiv og subjektiv fortolkning. Den objektive fortolkning vil benytte lovttekster til fortolkning af SL § 210, og LL § 16 E.

I forhold til den subjektive fortolkning af SL § 210, vil der som udgangspunkt blive brugt retskilder som regulering, lovforarbejder, bemærkninger samt juridiske litteratur. Det ligger ikke nogen domspraksis indenfor området i forhold til vurdering af lovelige kapitalejerlån, hvorfor denne retskilde, ikke benyttes til at udlede gældende ret.

⁴ Ruth Nielsen and Christina D Tvarnø, *Retskilder Og Retsteorier*, 4. udg. (København, 2014), 30.

⁵ Nielsen and Tvarnø, 34.

⁶ Nielsen and Tvarnø, 34.

⁷ Nielsen and Tvarnø, 202.

⁸ Nielsen and Tvarnø, 213.

Den subjektive fortolkning af LL § 16 E vil også tage udgangspunkt i regulering, lovforarbejder, bemærkninger, bindende svar for SKAT, relevante domme samt juridiske litteratur. Specialet er opmærksom på at Skats bindende svar, kun er gældende indenfor de specifikke problemstillinger der er spurgt til.

Specialet vil også foretage en komparativ juridiske metode af svensk og norsk ret vedrørende kapitalejerlån. Formålet med den komparative analyse er at påvise forskelle og ligheder blandt de enkelte landes regulering. Dertil vil formålet sammenlignes og analyseres, hvordan de forskellige lande har foretaget deres lovgivning.

1.5 Forkortelser og begreber

Dette afsnit vil klarlægge specialets anvendelse af forkortelser og begreber. Først bliver begreber og forkortelser, som bliver anvendt i opgaven, præsenteret, hvorefter der bliver redegjort for, hvad begreberne indebærer.

1.5.1 Definitioner:

I specialet bliver der brugt følgende betegnelser:

Selskab: et selskab er et samlebegreb af kapitalselskaber og omfatter IVS, A/S og ApS.

Selskabsdeltagere: en selskabsdeltager er en samlebetegnelse, der benyttes, når noget omhandler både kapitalejer og ledelse.

Kapitalejerlån: et kapitalejerlån er en samlebetegnelse af lån ydet til aktionærer og anpartshavere.

1.5.2 Forkortelser:

LL: Ligningsloven - Lovbekendtgørelse nr. 66 af 22. januar 2019

RL: Renteloven - Lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014

SL: Selskabsloven - Lovbekendtgørelse nr. 1089 af 14. november 2015 med seneste ændringer

SSL: Statsskatteloven - Lov nr. 149 af 10. april 1922

ÅRL: Årsregnskabsloven - Lovbekendtgørelse nr. 1580 af 10. december 2015 med senere ændringer

1.6 Projektstruktur

Følgende afsnit har til formål at give læseren et overblik over specialets struktur og argumenterer for, hvorfor de enkelte kapitler er relevante for specialet som helhed.

Kapitel 1 er specialets første kapitel og har til formål at være en introduktion, som skal præsentere læseren for problemstillingen, som specialet vil omhandle. Efter denne præsentation og problemformulering findes specialets afgrænsning, der skal give læseren en begrundet afgrænsning til emnerne, der ikke belyses i specialet. Den valgte metode bliver præsenteret, og der bliver fremlagt, hvordan metoderne anvendes. Efterfølgende i kapitlet indeholder en begrebsafklaring af de forkortelser som bliver anvendt i specialet.

Kapitel 2 indeholder specialets historiske gennemgang af selskabslovgivningen og skattelovgiveren vedrørende kapitalejerlån. Derudover indeholder afsnittet en historisk gennemgang af udviklingen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision. Dette har til formål at give læseren et grundlæggende indblik i udviklingen og i de forskellige love. Kapitlet giver også læseren et overblik over, hvad lovgiver har haft af bevæggrunde til at foretage de enkelte lovændringer.

Kapitel 3, 4 og 5 er en gennemgang af gældende ret for kapitalejerlån i de relevante lovgivninger, mens der i kapitel 5 også fremgår gældende ret for muligheden for at fravælge den lovpligtige revisions for små selskaber. Disse kapitler skal benyttes som grundlag for yderligere diskussion af, hvad det officielle og reelle formål er.

Kapitel 6 indeholder en kort gennemgang af de mest relevante regler for kapitalejerlån i svensk og norsk ret, samt hvad formålet med indførelsen af reglerne er. Dette kapitel har til formål undersøge hvordan landene har løst deres udfordringer med kapitalejerlån på baggrund af deres formål. Dette vil sammenholdes med den danske udarbejdelse af reglerne, for at undersøge om de hensyn vores lovgivning har varetaget er reel.

Kapitel 7 og 8 indeholder en analyse af de officielle formål med SL § 210, og LL § 16 E, er det reelle formål. Der vil analyseres, om det officielle formål holder. Hvis ikke det holder, vil der blive analyseret om hvad det reelle formål med loven er. Dette analyseres for at klarlægge, hvad det er for nogen hensyn der reelt varetages med SL § 210 og LL § 16 E. Disse hensyn, skal danne grundlag for hvad det er for hensyn revisor skal varetage og på hvilken baggrund, revisionspligten for de små selskaber skal genindføres.

Kapitel 9 i dette kapitel bliver der, på baggrund af specialets analyse om de reelle formål, diskuteret hvilke hensyn, revisor skal kontrollere og om disse hensyn kan begrunde afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber.

Kapitel 10 indeholder specialets konklusion og perspektivering. Konklusionen er en samlet konklusion af specialets konklusioner og er besvarelsen for specialets problemformulering. Derudover indeholder kapitlet en perspektivering, som vil indeholde overvejelser omkring, hvad der ellers kunne undersøges indenfor emneområdet.

2 Historisk gennemgang

Dette kapitel indeholder en historisk gennemgang af de relevante lovgivninger for afhandlingen. Kapitlet har til formål at redegøre for, hvad loven har medført af ændringer, og hvad lovgivers formål med indførslen af lovændringerne har været. Den historiske gennemgang vil tage udgangspunkt i de forskellige lovgivninger og behandle dem separat. Kapitalejerlån i selskabslovgivningen tager udgangspunkt fra 1982, hvor den først skærpelse blev indført. Gennemgangen af beskatningsreglerne starter med udgangspunkt i 1999, hvor LL § 2 blev indført. I forhold til revisionspligten starter med de første lempelser i 2006.

2.1 Kapitalejerlån i selskabsretten – forbud mod kapitalejerlån

Inden loven i 1982 var det lovligt for børs- og ikke-børsnoterede selskaber, at yde kapitalejerlån til selskabets kapitalejere hvis lånet opfyldte visse betingelser, der var:

- 1) Der kunne stilles betryggende sikkerhed for lånet.
- 2) Lånet kunne alene ydes i det omfang, ved at selskabets egenkapital oversteg den bundne egenkapital.
- 3) Bestyrelsens protokol skulle indeholde bemærkninger om alle lån og sikkerhedsstillelser ydet til kapitalejer.

Baggrundene for at lånene var lovlige fremgik af betænkningen til loven af 1964. Det blev anført, at selskaber, der har en betydelig likvid beholdning og ikke har brug for at investere sine penge, kunne låne pengene til kapitalejere, som havde et lånebehov. Kapitalejeren skulle låne pengene af selskabet med en rente, som var højere end hvad selskabet selv blev forrentet ved at have pengene indestående i deres bank.⁹

I 1982 blev der indført en skærpelse af reglerne om kapitalejerlån. De tidligere regler om kapitalejerlån havde modtaget kritik i folketinget, fordi det mentes, at reglerne blev misbrugt.¹⁰

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgik der flere kritikpunkter af den tidligere lov. Det blev kritiseret, at lånene ikke blev foretaget i henhold til de krav, som loven havde fastsat. Blandt andet ved at en kapitalejer successivt havde tømt et selskab, uden at låne- og afdragsvilkår blev overholdt. Derudover blev det kritiseret at lånene blev udnyttet, så de reelt havde haft til formål at yde løntillæg til direktører, samt at der generelt blev ydet lån uden hensyn til selskabets erhvervsmæssige formål.¹¹

Lovgivers formål med skærpelsen af reglerne, var at reducere selskabets kreditorers risiko for tab ved at beskytte selskabskapitalen. Et sekundært formål med forbuddet var, at kapitalejere ikke skulle anvende kapitalejerlån som et skattefrit alternativ til udbytte og løn.¹²

Den 5. oktober 2016 blev lovforslag nr. 23 fremsat, og det indeholdt en lempelse af forbuddet om kapitalejerlånet. Lempelsen betød, at der nu ikke var formuleret et direkte forbud mod kapitalejerlånet i loven. Det var i betinget lovligt at foretage et kapitalejerlån, hvis lånet opfyldte visse betingelser, som var følgende:

- lånet kunne rummes inden for selskabets frie reserver og lånet blev ydet på markedsmæssige vilkår

⁹ *Betænkning Nr. 362 Af 1964* (Betænkning om revision af aktieselskabslovgivningen, 1964), 128.

¹⁰ *Betænkning Nr. 1498 Af 2008* (Modernisering af selskabsretten, 2008), 489.

¹¹ *Betænkning Nr. 1498 Af 2008*, 490.

¹² *Bemærninger Til L 282 Af 1982* (Lov om aktieselskaber, n.d.), 19.

- selskabets generalforsamling har besluttet eller givet ledelsen bemyndigelse til lånet
- beslutningen om at yde økonomisk bistand kan tidligst gives i selskabets første årsrapport.

Reglerne for undtagelserne i SL §§ 211-214, til at yde et kapitalejrlån forblev uændret ved lovændringen, så det var forsat muligt at yde et lån.¹³

Denne lovliggørelse af kapitalejrlånet var allerede i 2008 en del af betænkningerne i Moderniseringsudvalgets betænkning til SL. Internt i udvalget var der et flertal for en lovliggørelse af kapitalejrlån, da de mente, at lempelige regler for lovlig selvfinansiering med fordel kunne overføres, så reglerne tilsvarende gjaldt for kapitalejrlån. Forslaget udgik dog af lovforslagets behandling i folketinget.¹⁴

Lovgivers argument for liberaliseringen af kapitalejrlånet i 2016 var, at Danmark var et af de eneste lande i Europa som havde et direkte forbud mod kapitalejrlån. Derfor ønskede lovgiver at ligestille de danske selskaber med en række andre sammenlignelige lande i Europa. Lovgiver argumenterede også med, at de hensyn, som loven fra 1982 varetog, var behørigt iagttaget ved at kapitalejrlån ved SL § 210 stk. 2. Derudover medvirkede indførelsen af LL § 16 E, at de skattemæssige incitamentter ved at optage et kapitalejrlån blev fjernet, da kapitalejrlånet i stedet blev beskattet som udbytte eller løn. Lovgiver ønskede også, med liberaliseringen af reglerne om kapitalejrlån, at afkriminalisere danske selskaber, som yder lån til deres kapitalejere efter lovens betingelser.¹⁵

2.2 Kapitalejerlån i skatteretten

Ved lov nr. 432 af 26. juni 1998 blev LL § 2 vedtaget, som gav adgang til at foretage en korrektion af lånevilkårene, hvis lånet ikke var ydet på armslængdevilkår. Loven gav hjemmel til at beskatte denne korrektion. Loven havde til formål at give klar hjemmel i loven til at foretage denne korrekt, da Højesteret i en dom¹⁶ havde skabt usikkerhed om, hvorvidt SSL gav hjemmel til denne beskatning.

Den skattemæssige behandling af kapitalejrlån fra selskabet til kapitalejerne har frem til 2012 været hjemlet i LL § 2 - både for lovlige og ulovlige kapitalejrlån. Det betød at lånet skulle forrentes til markedsrenten. Hvis lånet var ydet under markedsrenten, ville selskabet blive indkomstbeskattet af differencen, med enkelte undtagelser. For kapitalejeren ville der ske korrektion af rentefordelen. I enkelte tilfælde kunne rentefordelen anses som maskeret udbytte og beskattes efter LL § 16 A.¹⁷

De skattemæssige konsekvenser for lån, som ikke var ydet på markedsrente, var begrænsede. Efter praksis skulle et kapitalejrlån beskattes ved udbetalingstidspunktet, hvis kapitalejeren ved lånetidspunktet var insolvent og dermed ikke kunne tilbagebetale lånet. Det var dog en udfordring for SKAT at foretage disse insolvensvurderinger, da der skulle foretages en dybtgående gennemgang af kapitalejerens økonomi. Hvis kapitalejeren på lånetidspunktet var solvent, kunne der ikke ske beskatning af lånebeløbet, selvom kapitalejeren på et senere tidspunkt blev insolvent og dermed ikke kunne tilbagebetale lånet. I praksis skete

¹³ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016* (Lovforslag til lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven, n.d.), 10.

¹⁴ *Betænkning Nr. 1498 Af 2008*, 489.

¹⁵ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 5.

¹⁶ *TfS 1998, 199H*, n.d.

¹⁷ Skat.dk, *C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 1.4 22.01.2012*, 2012, <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946441&chk=204266>.

det, at et selskab i forbindelse med tvangsopløsning kom i økonomisk sammenbrud sammen med selskabernes kapitalejere. Kapitalejeren var derfor insolvent, og i de situationer ville lånet afskrives som uerholdeligt. Lånet ville derfor ikke blive beskattet og selskabets tvangsopløsning kunne medføre kapitalejeren et fradragsberettiget aktietab.¹⁸

SKAT foretog i 2010 en skønsberegning på baggrund af deres compliance undersøgelse, som estimerede, at der var et udestående på 4 mia. kr. i kapitalejerlån. FSRs undersøgelse for 2011 viste, at der var sket en fordobling af kapitalejerlån fra 2006 til 2010, så der i 2010 var over 15.000 ulovlige kapitalejerlån.¹⁹

Da det for de offentlige myndigheders side krævede store ressourcer at håndhæve det selskabsretlige forbud mod kapitalejerlån, var det stort set risikofrit for kapitalejeren at foretage lånene.²⁰

Den 14. august blev lovforslag nr. 199 fremlagt, og på baggrund af SKAT compliance undersøgelse og FSR analyser blev lovforslaget vedtaget den 13. september 2012. Lovens skærpelse af skattereglerne, havde til formål at fjerne incitamentet for kapitalejere ved at foretage sig selv et lån, som skulle tages som en alternativ hævning af løn eller udbytte i selskaber.

Lovforslaget resulterede i skærper af beskatningsreglerne, der betød, at et kapitalejerlån blev omfattet af reglerne for en hævning uden tilbagebetalingspligt. Derfor blev kapitalejerlånet nu beskattes som udbytte eller løn ved udbetalingstidspunktet, der som hovedregel medførte en dobbeltbeskatning af kapitalejerlånet.

2.3 Historisk udvikling i revisionspligten

Forud for 2006 var det en pligt for danske selskaber omfattet af regnskabsklasse B, C og D, at lade deres årsregnskaber blive revideret af en uafhængig revisor. Årsregnskaberne skulle påtegnes af en godkendt revisor, som med sin påtegning gav regnskabsbrugeren en sikkerhed for at årsregnskabet gav et retvisende billede af selskabets økonomiske forhold. Inden 2006 var det kun Danmark, sammen med enkelte andre lande, som ikke havde indført en lempelse af revisionspligten.

Lov nr. 245 af 27. marts 2006 blev vedtaget, og det resulterede i at ÅRLs regler, vedrørende visse meget små selskabers revisionspligt, blev lempet. Herefter kunne enkelte meget små selskaber fravælge den lovpligtige revision af årsregnskabet, hvis selskabet i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskred to af de tre nævnte størrelsesgrænser:

- 1) En balancesum på kr. 1,5 mio.
- 2) En nettoomsætning på kr. 3. mio.
- 3) Et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.

Lempelsen betød kun, at selskabets årsregnskab ikke skulle revideres, og at selskabet fortsat skulle varetage sine normale opgaver, fx at selskabet fortsat skulle udarbejde en årsrapport.

¹⁸ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 7.

¹⁹ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 8.

²⁰ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 8.

Baggrunden for indførelsen af loven var, at Danmark havde mere restriktive regler, vedrørende revision i små selskaber, end andre lande i Europa, hvilket resulterede i dårligere konkurrencevilkår. En lempelse af de restriktive regler af revisionspligten ville give små danske selskaber en lettelse i den administrative byrde, så selskaberne kunne blive mere fleksible og fokusere på at drive selskab fremfor administrative opgaver.²¹

I 2010 blev L 190 af 2009/10 vedtaget om yderligere lempelse af revisionspligten.²² Lempelsen betød, at flere selskaber omfattet af regnskabsklasse B kunne fravælge den lovpligtige revision, hvis de opfyldte de nye størrelsesgrænser. For at kunne fravælge den lovpligtige revision, skulle selskaberne overholde i to på hinanden følgende år og på balancetidspunktet det følgende regnskabsår ikke overskride størrelsesgrænserne på:

- 1) En balancesum på kr. 4. mio.
- 2) En nettoomsætning på kr. 8. mio.
- 3) Et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.

En af begrundelserne for lovændringen var, at undersøgelser om ikke reviderede årsrapporter ikke talte imod en yderligere lempelse af reglerne. Erhvervsstyrelsen har siden den første lovændring i 2006 foretaget evalueringer af årsrapporterne, som har været undtaget af revisionspligten. Erhvervsstyrelsens erfaringer viste, at kvaliteten af årsrapporterne var på et niveau, der ikke talte imod yderligere lempelse af revisionsreglerne. Ligeledes har SKAT foretaget undersøgelser om hvorvidt ikke-reviderede selskaber opfyldte kravene om skatteafregning. Undersøgelsen viste, at der ikke var en væsentlig risiko for fejl hos ikke-reviderede selskaber i modsætning til reviderede selskaber.²³ En anden begrundelse for lempelsen var, at regeringen forventede at en yderligere lempelse i revisionspligten igen ville give en lettelse af den administrative byrde, som selskaberne ellers havde ved den lovpligtige revision.²⁴

I 2012 blev revisionspligten for selskaber i regnskabsklasse B yderligere lempet ved lov nr. 1232 af 18. december 2012. Hvis et selskab i to sammenhængende år ikke oversteg to ud af tre af følgende grænser i ÅRL § 7 stk. 2 nr. 1, kunne de benytte erklæringsstandardens udvidede gennemgang. Grænserne var

1. En balancesum på 44 mio. kr.
2. En nettoomsætning på 89 mio. kr.
3. Et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 50.

Erklæringen om udvidet gennemgang medførte, at selskaberne kunne benytte en erklæring, som betyder, at årsregnskabet anses for at være revideret, men er en mere lempelig erklæring, da revisor ikke skal foretage de samme revisionshandlinger, som ved en fuld revisionspåtegning.

²¹ *Bemærkninger Til L 50 Af 2005-06* (Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), bogføringslov samt lov om statsautoriserede og registrerede revisorer., n.d.), 5.

²² *Bemærkninger Til L 190 Af 2009/10* (Lov om ændring af årsregnskabsloven og selskabsloven., n.d.).

²³ *Bemærkninger Til L 190 Af 2009/10*, 5; Erhvervsstyrelsen, *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2009.

²⁴ *Bemærkninger Til L 190 Af 2009/10*, 3.

Formålet med lempelsen af revisionspligten i 2012 var begrundet med at selskaberne skulle være mere konkurrencedygtige i forhold til andre EU-lande, men lempelsen var også fordi man ønskede at lette byrderne for selskaberne.

Til lempelserne af revisionspligten fra både 2006, 2010 og 2012 var der selskaber, som var omfattet af regnskabsklasse B og opfyldte kravene til størrelsesgrænser, der alligevel skulle lade deres årsrapport gennemgå en revision af en godkendt revisor. Lempelsen var ikke fuldkommen for alle selskabstyper. Blandt andet skal erhvervsdrivende fonde forsat have revideret deres årsrapport, mens holdingselskaber i visse tilfælde kan fravælge revision.

3 Selskabsretlig behandling af kapitalejrlån

Dette kapitel er en fortolkning af lovteksten for de nuværende selskabsretlige bestemmelser om kapitalejrlån. Kapitlet vil tage udgangspunkt i lovens ordlyd i de relevante bestemmelserne i SL. Formålet med kapitlet er definere hvem der er omfattet af forbuddet, hvilke muligheder og konsekvenser et kapitalejrlån reglerne har medført. Først redegøres hovedreglens og derefter følger en kort gennemgang af undtagelserne til hovedreglen.

3.1 Hovedregel

Hovedreglen for kapitalejrlån findes i SL § 210, stk. 1, og af paragraffen følger det:

”Et kapitalsselskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt.”

3.2 Hvem er långiver

Det fremgår af SL § 210, stk. 1, at kun kapitalsselskaber kan yde kapitalejrlån. Det betyder, at kapitalsselskaber er omfattet af bestemmelsen § 210.

Et kapitalsselskab er defineret i SL § 5 stk. 17 som et anpartsselskab, et iværksætterselskab, et aktieselskab, og et partnerselskab. Et aktieselskab er defineret i SL § 5 stk. 1, anpartsselskab er defineret SL § 5 stk. 2. Karakteristisk for kapitalsselskaber er, at kapitalejerne kun hæfter med deres indskud i selskabet. Det følger af SL § 4 stk. 2, at et aktieselskabs selskabskapital mindst skal udgøre kr. 400.000, mens selskabskapitalen i et anpartsselskab mindst skal udgøre kr. 40.000.

3.3 Hvilke personer er omfattet af SL § 210

Et kapitalsselskab kan som udgangspunkt frit udlåne sine midler til personer, som ikke er omfattet af SL § 210 stk. 1. Derfor er det nødvendigt at få afklaret, om en låntager er omfattet af bestemmelserne i SL § 210 stk. 1. Det fremgår af SL § 210 *”kapitalejere eller ledelsen”* er omfattet af bestemmelserne, derfor vil nedenstående afsnit afklare hvem disse personer er.

3.3.1 Kapitalejere

Kapitalejere er defineret i SL § 5 nr. 16, som enhver ejer af en eller flere kapitalandele. Bestemmelsen gælder for alle selskabets kapitalejere, dvs. ikke kun kapitalejere med bestemmende indflydelse, men også kapitalejere som kun ejer en af selskabets kapitalandele. Kapitalejere med kapitalandele, som giver andre rettigheder, som fx stemmeløse kapitalandele, er også omfattet bestemmelsen. En kapitalejer omfattet af SL § 210 stk. 1 er både en fysisk og juridisk person. Juridiske personer er blandt andet kapitalsselskaber. Omfattet af lånebestemmelserne er også kommanditaktionærerne i et partnerselskab.²⁵

²⁵ Søren Friis Hansen and Jens Valdemar Krenchel, *Dansk Selskabsret 2: Kapitalsselskaber*, 4. udg. (København, 2014), 399.

3.3.2 Ledelse

Selskabets ledelse er ligesom kapitalejerne også omfattet af bestemmelserne. Selskabets ledelse er efter SL § 5 nr. 20 en samlebetegnelse af SL §§ 5 nr. 4 og 5, hvilket omfatter bestyrelsen, direktionen og tilsynsrådet i et selskab. Det er den administrative praksis, er den ledelse som er eller burde være registreret i Erhvervsstyrelsens offentlige virksomhedsregister, CVR.

Bestemmelserne gælder for alle bestyrelsesmedlemmer, uanset om de er valgt af generalforsamlingen, udpeget af tredjemand som bestemt af selskabets vedtægter, eller om det er medarbejderrepræsentanter. Bestemmelserne gælder også for ledelsens suppleanter.²⁶

3.3.3 Moderselskab

Af SL § 210, stk. 1 pkt. 2, fremgår det at:

”Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets moderselskab og i andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet.”

Det betyder, at der for personer der indtager samme poster som ledelse eller kapitalejere i moderselskabet og andre selskaber end moderselskabet, der har bestemmende indflydelse over selskabet, også er omfattet af SL § 210 stk. 1.²⁷

Et moderselskab er omfattet af bestemmelserne, og er efter SL § 5 nr. 21, defineret som et kapitalselskab, der har bestemmende indflydelse over en eller flere datterselskaber. Den bestemmende indflydelse foreligger som udgangspunkt når moderselskaber direkte eller indirekte har over 50 pct. af stemmerettighederne over datterselskaber jf. SL § 7. Et selskab kan kun have et moderselskab, så hvis to selskaber begge ejer 50 pct. af stemmerettighederne, vil der som udgangspunkt ikke være noget moderselskab.

Lån til danske og visse udenlandske moderselskaber fra datterselskaber er som udgangspunkt lovligt efter undtagelsesbestemmelsen i SL § 211, som bliver gennemgået i afsnit 3.8.1.

3.3.4 Selskabets revisor

I forhold til selskabets revisor, er der i revisorlovens uafhængighedskrav et direkte forbud om at yde lån til revisor fra selskabet som revideres.

3.3.5 Nærtstående

Efter SL § 210 stk. 1 pkt. 3 følger det, at nærtstående til personkredsen omfattet af § 210 stk. 1 pkt. 1 og 2 også er omfattet af lånebestemmelsen. Begrebet nærtstående omfatter personer som har en særlig tilknytning af kapitalejeren eller ledelsesmedlemmet *”ved ægteskab, ved slægtskab i ret op eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.”*

²⁶ Lars Bunch and Søren Corfixsen Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 3. udg. (København, 2018), 927.

²⁷ Bunch and Whitt, 935.

Selskabsretten betragter kun fysiske personer og skattetransparente selskaber, interessentskaber og kommanditselskaber, som nærtstående personer.²⁸ Personer som på anden måde står pågældende særligt nær, er personer, som har en relation til selskabsdeltageren. Dette kan være selskabsdeltagerens søskende, papbørn med mere. Begrebet er indsat, for at undgå personer med en relation som er særligt til selskabsdeltageren, får en utilbørlig fordel ved denne relation. En person som er pågældende særligt nær, vil skulle afhænge af en konkret vurdering.²⁹

3.4 Hvilke dispositioner der er omfattet af SL § 210

Det fremgår af SL § 210, stk. 1, nr. 1:

”Et kapitalsselskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet.”

3.4.1 Lån af penge og aktiver

Selskaber kan hvis de opstillede betingelser i SL § 210 stk. 2 er opfyldt, yde direkte og indirekte lån til kapitalejeren. Efter bestemmelserne i SL § 210, skal ”lån” forstås som udlån af penge og pengeeffekter - uanset om der er tale om, hvorvidt lånet skal bruges som lån til brug eller eje. For at dispositionen kan blive defineret som et lån, skal der foreligge en tilbagebetalingspligt, ellers vil lånet være anset som en ulovlig udbetaling af udbytte efter SL § 179.³⁰

Et lån af en aktiv, fx fast ejendom eller løsøre, er som udgangspunkt ikke omfattet af lånebetingelserne, hvis låneforholdet anses for at være et lån til brug. Et lån til brug kan være hvis en kapitalejer får stillet et aktivt, som fx en bil til rådighed af selskabet og at der er tilbageleveringspligt på bilen. Dog kan et lån af et aktiv godt anses for et lån efter bestemmelserne i § 210, hvis der er tale om et lån til eje. Med lån til eje, menes der, hvis kapitalejeren ikke har en tilbageleveringspligt på aktiver og samtidig debiterer selskabet aktivets værdi. I sådan et tilfælde vil der være tale om lån ydet på kredit.³¹

3.4.2 Sikkerhedsstillelse

Sikkerhedsstillelse er ikke nærmere defineret i SL § 210, dog skal det anses, at alt sikkerhedsstillelse i form for af kaution eller pant, som selskabet stiller for kapitalejeren.³²

3.4.3 Stille midler til rådighed

Efter SL § 210 stk. 1, kan et kapitalsselskab stille midler til rådighed til selskabsdeltagerne. Det fremgår ikke af forarbejderne til loven, hvad der skal menes med ”stille midler til rådighed”. Det skal dog formodes, at det

²⁸ Bunch and Whitt, 400.

²⁹ Jan Schans Christensen, *Kapitalsselskaber: Aktie- Og Anpartsselskabsret*, 5. udg. (København, 2017), 422.

³⁰ Schans Christensen, 424.

³¹ Schans Christensen, 424.

³² Schans Christensen, 425.

ikke gælder dispositioner, hvor der er tale om lån og sikkerhedsstillelse, men derimod dispositioner, som lovgiver mener er omfattet af SL § 210.³³

3.4.4 Bagatelgrænse

Efter SL 210, er der ikke nogen bagatelgrænse for, hvornår der størrelsesmæssigt er foretaget et lån til kapitalejere. Derfor skal ethvert lån eller sikkerhedsstillelse som er omfattet lånebestemmelserne opfylde betingelserne i SL § 210 stk. 2, for at være selskabsretligt lovligt.

Efter erklæringsbekendtgørelsen § 7 gælder der for revisor en bagatelgrænse for, hvorfor revisor skal afgive en supplerende oplysning om et ulovligt kapitalejerlån. Dette vil blive uddybet yderligere i afsnit 5.2.2.

3.4.5 Kapitalejerens status tidspunkt for hvornår dispositionen har selskabsretlig gyldighed

Lånetidspunktet for hvornår lånet er stillet, er afgørende i forhold til, hvorvidt en selskabsdeltager er omfattet af bestemmelserne. Hvis en uafhængig person har fået ydet et lån eller fået stillet sikkerhed af selskabet og senere bliver selskabsdeltager, bliver lånet ikke omfattet af bestemmelserne i SL § 210. Dette betyder, at selskabet ikke skal iagttage bestemmelser efter SL § 210 stk. 2, for at det pågældende lån bliver lovligt. Dette skyldes, at personen på lånetidspunktet var anset som uafhængig og dermed ikke omfattet af SL § 210 stk. 1.³⁴ Modsat vil et lån ydet til en selskabsdeltager fortsat være omfattet af bestemmelserne, selvom selskabsdeltageren udtræder af selskabets ledelse eller afhænder sine kapitalandele.

Det er Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at det er de medlemmer af ledelsen, som på tidspunktet for udlånet eller sikkerhedsstillelsen er registreret på det centrale virksomhedsregister - CVR, som er omfattet af bestemmelserne. Det betyder dog ikke, at bestemmelserne først gælder, når vedkommende er registreret hos Erhvervsstyrelsen, men at bestemmelserne allerede gælder når vedkommende er en del af selskabets ledelse eller kapitalejere.

3.5 Betingelser for at et selskab kan yde et kapitalejerlån

For at der kan være tale om et lovligt lån til kapitalejerne fra et långivende selskab, skal betingelserne i SL § 210 stk. 2, være opfyldt.

Det er nødvendigt at understrege, at alle betingelserne i SL § 210 stk. 2, skal være opfyldt for at et lån eller sikkerhedsstillelse kan ydes selskabsretligt lovligt til selskabets kapitalejere.³⁵ Betingelserne der bliver yderligere gennemgået i nedenstående afsnit er; lånet skal ydes af selskabets frie reserve, lånet skal ydes på markedsmæssige vilkår, lånet skal være godkendt på selskabets generalforsamling og beslutningen om at yde økonomisk bistand kan første træffes efter selskabet har aflagt sin første årsrapport.

Dog skal SL § 210 stk. 2 ikke være opfyldt, hvis der er tale om et lån, der er omfattet af undtagelserne til reglerne om kapitalejerlån efter SL §§ 211-214, som gennemgået i afsnit 3.8.

³³ Martin Christian Kruhl and Ole B Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 1. udgave (København: Karnov Group, 2014), 40.

³⁴ Schans Christensen, *Kapitalselskaber: Aktie- Og Anpartsselskabsret*, 425.

³⁵ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

3.5.1 Kapitalejerlånet skal ydes af selskabets frie reserve

En betingelse for at der kan ydes et lovligt lån fremgår af SL § 210 stk. 2 nr. 1,

”Den økonomiske bistand skal kunne rummes inden for selskabets frie reserver, jf. § 180, stk. 2”

Efter SL § 180 stk. 2, er den frie reserve, det beløb, som selskabet kan benytte som udbytte. Den frie reserve opgøres i den seneste årsrapports post ”overført resultat” samt andre ikke bundne reserver i henhold til SL.

Betingelsen skal ses som et loft, for hvad selskabet kan anvende som lån. Den frie reserve, kan også benyttes til udbytte, hvorfor pengene under alle omstændigheder kan være tabt for kreditorerne. Hele kapitalejerlånet skal kunne rummes inden for den frie reserve. Det er altså ikke kun beløbet, som udbetales til kapitalejeren, der skal kunne rummes indenfor den frie reserve, men det beløb svarende til den økonomiske konsekvens det har for selskabet.³⁶

Dette betyder, at selskabet grundet kapitalejerlånet, fx skal tilbageholde udbytte- eller A-skat, så skal dette beløb også medregnes i det samlede beløb, der skal kunne rummes inden for den frie reserve.³⁷

3.5.2 Kapitalejerlånet skal ydes på markedsmæssige vilkår

Betingelse om at kapitalejerlånet ydes på markedsmæssige vilkår fremgår også af SL § 210 stk. 2 nr. 1, og fastslår at lånet *”... skal ydes på sædvanlige markedsvilkår”*. Det er det centrale ledelsesorgan, som skal vurdere, om lånet er ydet efter disse vilkår som låntager ellers ville kunne få ydet i en bank.³⁸

Definitionen af det centrale ledelsesorgan er defineret i SL § 5 nr. 4, som:

”a) bestyrelsen i selskaber, der har en direktion og en bestyrelse,

b) direktionen i selskaber, der alene har en direktion, og

c) direktionen i selskaber, der både har en direktion og et tilsynsråd,”

For at en transaktion er ydet på markedsmæssige vilkår, skal vilkårene være svarene til vilkår som vil blive givet til uafhængige parter. Vurdering skal tage højde for vilkår for den økonomiske bistand, deriblandt låneafvikling, sikkerhedsstillelse og kreditvurdering. Det centrale ledelsesorgan skal derfor vurdere, om lånet er ydet på rimelige og forsvarlige vilkår i forhold til rente, sikkerhedsstillelse og kreditvurdering.³⁹

3.5.3 Beslutningen om kapitalejerlånet skal godkendes på selskabets generalforsamling

I SL § 210 stk. 2, nr. 2, er der opstillet krav om at generalforsamlingen skal træffe beslutning om at yde et lån til kapitalejere eller give bemyndigelse til selskabets centrale ledelsesorgan, om at den kan yde kapitalejerlån. Generalforsamlingen kan give det centrale ledelsesorgan en stående bemyndigelse på at yde kapitalejerlån, så beslutningen ikke skal træffes som en ny generalforsamlingsbeslutning, hver gang ledelsen ønsker at yde et

³⁶ Schans Christensen, *Kapitalselskaber: Aktie- Og Anpartsselskabsret*, 426.

³⁷ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

³⁸ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

³⁹ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

kapitalejerlån. Bemyndigelsen fra generalforsamlingen kan både indeholde en tids- og størrelsesmæssige begrænsning, men det er ikke et krav, at bemyndigelser skal indeholde sådan et krav.⁴⁰

Det fremgår af lovens bemærkninger, at generalforsamlingen ikke må yde et lån, som er større, end hvad det centrale ledelsesorgan har foreslået.⁴¹ Dette kan skyldes, at det centrale ledelsesorgan har bedst mulighed for at bedømme selskabets økonomiske stilling, og at de har et ønsket om at forsvare selskabet i et mere langsigtet perspektiv. I modsætning til kapitalejerne, som ofte vil have gevinst til sig selv i form af udbytte eller lån. Derfor er det det centrale ledelsesorgan, som indstiller det beløb, som kan anvendes til lån, som generalforsamlingen skal træffe beslutning om. Generalforsamlingen er ikke forpligtet til at følge det centrale ledelsesorgans forslag til lån, men den kan godt vælge at benytte forslaget delvis eller helt afvise det.⁴²

3.5.4 Beslutning om at yde økonomisk bistand kan først besluttes efter selskabets første aflagte årsrapport

Efter SL § 210 stk. 2, nr. 3, kan selskabet først træffe beslutningen om at yde et kapitalejerlån, efter den første årsrapport er aflagt. Dette hænger sammen med at kapitalejerlånet skal kunne rummes indenfor selskabets frie reserve, som tidligst kan opgøres når den første årsrapport er blevet aflagt. Det forudsætter altså, at selskabet har aflagt en årsrapport, hvor der fremgår en fri reserve, før et kapitalejerlån skal kunne ydes.⁴³

3.6 Konsekvensen af kapitalejerlån ydet i strid med SL § 210 stk. 1

Hvis der ydes et kapitalejerlån i strid med SL § 210 stk. 1, vil selskabsretligt have konsekvenser for låntager. Disse konsekvenser vil blive gennemgået nedenfor.

3.6.1 Tilbagebetaling af kapitalejerlån ydet i strid med SL § 210

Hvis et kapitalejerlån er ydet lovligt efter SL § 210 og betingelserne i SL § 210 stk. 2, er blevet iagttaget, skal lånet tilbagebetales efter den aftale, som der er blevet foretaget mellem selskabet og selskabsdeltageren. Dette gælder også for lån, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i SL §§ 211-214. Er lånet derimod ydet i strid med SL § 210, fremgår det af § 215 at:

”Hvis et kapital-selskab har ydet økonomisk bistand i strid med §§ 206 og 210, skal beløbet tilbageføres til selskabet...”

Det fremgår af ordlyden i loven, at hvis der er ydet et kapitalejerlån, skal beløbet tilbageføres til selskabet. Tilbageførelsen af lånet skal ske straks, hvilket betyder, at så snart lånet etableres indtræffer tilbagebetalingspligten også. Tilbagebetalingspligten kan ikke forhandles eller gradbøjes på nogen måde.⁴⁴

⁴⁰ Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 943.

⁴¹ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

⁴² Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 943.

⁴³ *Bemærkninger Til L 23 Af 2016*, 10.

⁴⁴ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 64.

Det er af praksis blevet accepteret af lånet modregnes i løn eller udbytte, så der ikke faktisk sker en tilbageførsel af beløbet til selskabet.⁴⁵

Som beskrevet i afsnit 3.4.5 vil en selskabsdeltager ikke kunne lovliggøre lånet ved at udtræde af ledelsen eller afstå sine kapitalandele, hvorfor disse handlinger ikke ville anses som afvikling af lånet. Lånet kan derfor først ophøre, ved at der sker tilbagebetaling eller modregning.

3.6.1.1 Renter ved ydelse af kapitalejrlån i strid med SL § 210

Et kapitalejrlån skal ikke bare tilbageføres til selskabet. Efter SL § 215 stk. 1 skal lånet tilbagebetales samt tillægges renter:

”... sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling m.v., med et tillæg af 2 pct., medmindre højere rente er aftalt.”

Hvis der ikke er aftalt en højere rentesats, benyttes RL § 5 stk. 1 definition af den almindelige morarente, som udgør 8 %.

Nedenfor er sammensætningen af forrentningen efter SL § 215.

Nationalbankens officielle udlånsrente pr. 1. april 2019	0,05% pr. år
+ tillægget efter RL § 5, stk. 1	8% pr. år
+ tillægget efter SL § 215 stk. 1	2% pr. år
Rentetatsen efter SL § 215	10,05% pr. år ⁴⁶

Renten skal pr. 1. april 2019 som minimum være 10,05 % pr. år, og det er et udtryk for minimumsrenten. Der er muligt at renten er højere, hvis det er aftalt mellem selskabet og selskabsdeltageren.

Af lånet skal det fulde lånebeløb tilbagebetales sammen med en årlig rente af beløbet. Denne rente er fastsat i RL § 5 stk. 1, og 2, med et tillæg på 2 %. RL § 5 stk. 1, beregnes rente efter forfaldsdagen til en årlig rente til svarende den officielle udlånsrente, som nationalbanken fastsætter, men et tillæg på 8 %. Renten skal ikke beregnes ud fra hvad lånets ultimo, men efter hver bevægelser der har været på lånet i løbet af året. Hver af disse bevægelser forrentes enkeltvist.⁴⁷

3.6.1.2 Ledelsens erstatningsansvar

Det følger af SL § 215 stk. 2, at: ”Kan tilbagebetaling ikke finde sted, eller kan aftaler om anden økonomisk bistand ikke bringes til ophør, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositioner i strid med §§ 206 og 210 for det tab, som kapitalselskabet måtte blive påført.

⁴⁵ Erhvervsstyrelsen, *Notatet Omhandler Beskrivelse Af de Selskabsretlige Krav Til Udlodning i Andre Værdier End Kontanter*, 2017.

⁴⁶ ”Officielle Rentesatser,” accessed April 18, 2019, <http://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officiellerentesatser/Sider/Default.aspx>.

⁴⁷ Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 985.

Det betyder, at hvis et lån ikke kan tilbagebetales af selskabsdeltageren, som har fået ydet lånet, skal de personer, som har truffet beslutning om lånet indestå for lånet. De personer som typisk ”indestår” for lånets tilbagebetaling vil være ledelsen. Ledelsen kan ifalde personligt erstatningsansvarlig for de tab, som selskabets kreditorer har haft grundet kapitalejerlånet.⁴⁸

3.6.2 Sikkerhedsstillelse ydet i strid med SL § 210

Hvis der er ydet sikkerhedsstillelse gælder SL § 215 stk. 3: ”Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med §§ 206 og 210 er bindende for selskabet, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med disse bestemmelser.” Dette betyder, at en sikkerhedsstillelse vil være bindende overfor den som har fået stillet kravet i sikkerhed. Det afgørende er dog, om beneficianten er i god tro om lovligheden af sikkerhedsstillelsen. Om beneficianten er i god eller ond tro afhænger af en konkret vurdering.⁴⁹

Er det ikke muligt at tilbageføre sikkerhedsstillelsen, kan de personer, som har truffet beslutningen om at opretholde sikkerhedsstillelsen, indestår de personer for det tab som selskabet lider.⁵⁰

3.7 Håndhævelse af bestemmelserne

Det er Erhvervsstyrelsen som skal håndhæve de selskabsretlige bestemmelserne med kapitalejerlån. Det fremgår af ÅRL § 159: ”Erhvervsstyrelsen skal stikprøvevis udtage og undersøge modtagne årsrapporter og eventuelle hertil hørende erklæringer fra en revisor, undtagelseserklæringer m.v., som indsendes i stedet for årsrapporter, [...] for at konstatere åbenbare overtrædelser af bestemmelser i eller i henhold til denne lov, bogføringsloven, selskabsloven...”. Når Erhvervsstyrelsen opdager en overtrædelse i sin stikprøvekontrol, som blandt andet ulovlige kapitalejerlån, kan styrelsen påtale det overfor ledelsen og udbede dem om at forholdet bliver bragt i ophør jf. ÅRL § 161 nr. 2.

Erhvervsstyrelsen kan efter ÅRL § 160 påbyde ledelsen om at indsende den dokumentation, som kan afgøre, om der er tale om et ulovligt kapitalejerlån. Hvis ledelsen ikke indsender den påbuddet dokumentation, inden Erhvervsstyrelsens frist, kan ledelsen blive pålagt tvangsbøder til hvert af selskabets ledelsesdeltagere efter ÅRL § 162 stk. 1 nr. 2.⁵¹

3.7.1 Erhvervsstyrelsen

Hvis det af stikprøvekontrollen konstateres at kapitalejerlånet er ulovlig, bliver ledelsen påbudt at lånet straks skal tilbagebetales. I praksis har ledelsen 6 uger til at bringe lånet til ophør. For at dokumentere at lånet er korrekt tilbagebetalt bliver ledelsen påbudt at fremsende en erklæring, hvor de indestår for at lånet er tilbagebetalt inklusivt de lovpligtige renter. Derudover skal ledelsen også fremsende en erklæring med høj grad af sikkerhed fra godkendt revisor om at lånet inklusivt lånets rente er tilbagebetalt.⁵²

⁴⁸ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 88.

⁴⁹ Kruhl and Sørensen, 66.

⁵⁰ Kruhl and Sørensen, 88.

⁵¹ Henrik Steffensen, *Årsrapporten: Kommentarer Til Årsregnskabsloven*, 7. udg. (København, 2016), 1091.

⁵² Erhvervsstyrelsen, ”Nye Regler Om Kapitalejerlån Fra 1. Januar 2017,” accessed March 24, 2019, <https://erhvervsstyrelsen.dk/nye-regler-om-kapitalejerlaan-fra-1-januar-2017>.

Modtager styrelsen ikke de påbudte erklæringer om, at lånet er tilbagebetalt, kan ledelsen påbydes tvangsbøder jf. ÅRL § 162 stk. 1 nr. 2. Hvis ledelsen fremsender erklæringen inden tvangsbødernes forfaldsdato, vil den ikke betalte den af tvangsbøden frafalde. Skulle Erhvervsstyrelsen ikke modtage dokumentationen, vil skattemyndighederne blive bedt om at indkræve tvangsbøden. Erhvervsstyrelsen kan derefter forsætte processen, indtil dokumentationen er modtaget.⁵³

3.7.2 Suspension af mulighed for at fravælge revision

Hvis erhvervsstyrelsen konstaterer, at der har været ydet et ulovligt kapitalejerlån af en ikke ubetydelig størrelse, kan selskabet efter ÅRL § 135 stk. 7 blive pålagt to års revisionspligt, og det kan besluttes at selskabet ikke må benytte erklæring om udvidet gennemgang. Accepterer en person bestemmende indflydelse et bødeforlæg eller straf ved fx kapitalejerlån, kan selskabet ikke anvende fravalg af revision de næste tre år. Derudover fratages muligheden for at fravælge revision i personens datter og tilknyttede selskaber.

3.7.3 Orientering til skattemyndighederne

Når Erhvervsstyrelsen konstaterer, at der har været et ulovligt kapitalerlån, orienteres skattemyndighederne. Dette sker med henblik på, at der sker en korrekt opgørelse af den skattepligtige indkomst efter LL § 16 E hos kapitalejeren.

3.7.4 Politianmeldelse

Det forhold at selskabet har haft et ulovligt kapitalejerlån, er strafbart og kan straffes efter SL § 367. Hvis et ledelsesmedlem har godkendt årsrapporten, hvor der fremgår et ulovligt kapitalejerlån, anses det for at ledelsesmedlemmet, har været med til at opretholde et strafbart forhold. Erhvervsstyrelsen vurderer ud fra en konkret vurdering om, hvorvidt der skal foretages politianmeldelse af ledelsen. Det er Erhvervsstyrelsens praksis på baggrund af Højesterets dom⁵⁴, at lån, over en ikke ubetydelig størrelse eller ved skærpene omstændigheder, som fx ved gentagelsestilfælde, bliver politianmeldt. Bødestørrelsen udgør efter praksis typisk 2,5 % af lånets hovedstol, hvis er tilbagebetalt indenfor Erhvervsstyrelsens påbuddet 6 ugers frist for at inddrive lånet. Er lånet tilbagebetalt efter 6 ugers fristen vil bødestørrelsen udgøre 5 % af lånets hovedstol.⁵⁵

3.8 Undtagelser til kapitalejerlån

Når der er foretaget en disposition omfattet af bestemmelserne om kapitalejerlån, skal det undersøges om den er omfattet af bestemmelserne i § 210, eller om dispositionen er omfattet en af selskabslovens undtagelser til kapitalejerlån. Undtagelsesbestemmelserne fremgår af SL §§ 211 til 214. Hvis et lån er omfattet af en af disse bestemmelser, vil det være lovligt uanset om det opfylder betingelserne i § 210 stk. 2.⁵⁶

⁵³ Erhvervsstyrelsen.

⁵⁴ U.1997.265 H, n.d.

⁵⁵ Paul Krüger Andersen, *Aktie- Og Anpartsselskabsret: Kapitalselskaber*, 13. udg. (København, 2017), 298.

⁵⁶ Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 935.

3.8.1 Undtagelse vedrørende moderselskabslån

Det fremgår af SL § 211 at: *”Uanset at betingelserne i § 210, stk. 2, ikke er opfyldt, kan et kapital selskab direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser.*

Dog gælder der andre regler for visse udenlandske moderselskaber. SL § 211 stk. 2, skriver at *”Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, hvilke udenlandske moderselskaber der er omfattet af stk. 1.”*

De nærmere regler er blevet fastsat i bekendtgørelsen om lån m.v. til udenlandske selskaber, som trådte i kraft d. 31. marts 2010. Af bekendtgørelsen § 1, fremgår det, at *”Et kapital selskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for et moderselskab, der er et aktieselskab, partnerselskab, anpartsselskab eller et selskab med en tilsvarende retsform, hvis moderselskabet*

- 1) har hjemsted i et andet EU-land, et EØS-land eller Schweiz, eller*
- 2) har hjemsted i Australien, Canada, Hongkong, Japan, Sydkorea, New Zealand, Singapore, Taiwan eller USA.”*

Dette betyder, at der ikke må ydes et kapitalejrlån, hvis det direkte moderselskab er ikke er omfattet af bekendtgørelses § 1. Dog er det muligt at yde et kapitalejrlån til et ”bedste-” moderselskab, som er indenfor bekendtgørelsen om lån m.v. til udenlandske selskaber. Lånet bliver ikke ulovligt hvis der i koncernen er et moderselskab, som falder udenfor bekendtgørelsen om lån m.v. til udenlandske selskabers bestemmelse.

3.8.2 Undtagelse vedrørende sædvanlige forretningsmæssige dispositioner

Det følger af SL § 212: *”Uanset at betingelserne i § 210, stk. 2, ikke er opfyldt, kan et kapital selskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i §210.”*

Denne undtagelse har været gældende lige siden det første forbud om kapitalejrlån i 1982. Undtagelsen betyder, at lån til kapitalejere, som opstår ved almindelig samhandel med selskaber på sædvanlige kreditvilkår, ikke er omfattet af bestemmelserne i SL § 210.⁵⁷ Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner er kendetegnet ved, at de er erhvervs mæssigt begrundet og almindelige indenfor branchen.

Et lån som er ydet i forbindelse med sædvanlige forretningsmæssige dispositioner karakteriseres ved, at selskabet løbende foretager disse dispositioner med uafhængige parter.⁵⁸

Et typisk lån opstår ved at der er foretaget et slag til kapitalejeren, hvor der er ydet en kredit på lånet. Dog er der tilfælde, hvor dispositionerne er mere sjældne, og derfor må der foretages en konkret vurdering om lånet er omfattet af undtagelsen. Vurderingen om dispositionen er sædvanlig, sker ved at undersøge om selskabet

⁵⁷ Udvalget til Moderniseringen af Selskabsrettens betænkning nr. 1497/2008 s. 497

⁵⁸ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejrlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 55.

har foretaget en lignende disposition før med en uafhængig tredjemand. Hvis det er tilfældet, er der stor indikation på at det er tilfældet og dermed omfattet af undtagelsesbestemmelsen.⁵⁹

3.8.3 Undtagelse vedrørende penge- og realkreditinstitutter

I SL § 213 fremgår at kapitalejerlån jf. ”§§ 206 og 210 finder ikke anvendelse på pengeinstitutter og på realkreditlån ydet af et realkreditinstitut.” Det skyldes, at hvis denne undtagelse ikke var gældende, ville lån til pengeinstituttets kapitalejere være ulovligt, hvilket ville være problematisk, da disse transaktioner ofte vil være sædvanlige transaktioner i led af selskabet almindelige erhvervsudøvelse.⁶⁰

Undtagelsen gælder både for lån og sikkerhedsstillelse for pengeinstitutter, men hvad angår realkreditinstitutter, gælder det kun for realkreditlån.⁶¹

3.8.4 Undtagelse vedrørende medarbejdere

Den sidste undtagelse fremgår af SL § 214 og er følgende: ”§§ 206 og 210 finder ikke anvendelse på dispositioner foretaget med henblik på at erhverve kapitalandele af eller til medarbejderne i selskabet eller i et datterselskab.”

Med dette menes der, at de typer af lån ydet til medarbejdere, med formål til at erhvervs kapitalandele i selskabet eller dens datterselskab, er lovlige. Disse lån er generelle medarbejderordninger og ikke kun økonomisk bistand til enkelte medarbejdere. Medarbejderordningen behøver ikke at omfatte alle medarbejdere, dog skal ordningen udformes efter objektive og rimelige kriterier. Aktieprogrammer til selskabets ledelse er ikke omfattet af undtagelsen.⁶²

Lånene skal jf. SL §§ 214 stk. 2 og 3, dokumenteres i ledelsesprotokollatet og beløbet kan kun ydes af det beløb som selskabet kan udbetale i udbytte efter SL § 180.

⁵⁹ Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 968.

⁶⁰ Bunch and Whitt, 979.

⁶¹ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Retligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 62.

⁶² Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 980.

4 Skatteretlig behandling af kapitalejrlån

I dette kapitel vil den skatteretlige behandling af kapitalejrlån blive gennemgået. Lovgivningen om beskatningen af kapitalejrlån fremgår af LL § 16 E.

4.1 Hovedreglen for beskatning af kapitalejrlån

Det fremgår af LL § 16 E, at hvis et selskab der er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, yder et direkte eller indirekte lån til en fysisk person, skal lånet behandles efter skattelovens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt. Et kapitalejrlån vil være anset som en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvilket betyder, at lånet ikke skal anses som et lån skattemæssigt. Lånet skal i stedet anses som en overførsel af værdier fra selskabet til kapitalejeren. Derfor skal selskabet beskattes enten som løn eller udbytte.

Lovens bestemmelserne omhandler ikke bare lån, men også den omhandler også sikkerhedsstillelse, og lovbestemmelserne stiller midler til rådighed.⁶³

4.2 Hvem er omfattet bestemmelsen om beskatning af kapitalejrlån

LL § 16 E omfatter kun beskatningsreglerne af lån til fysiske personer og de personer som har tilknytning til selskabet efter LL § 2. Det følger af LL § 2, at de personer, der er skattepligtige, er:

1. *”hvorover fysiske eller juridiske personer udøver en bestemmende indflydelse,*
2. *der udøver en bestemmende indflydelse over juridiske personer,*
3. *der er koncernforbundet med en juridisk person,*
4. *der har et fast driftssted beliggende i udlandet,*
5. *der er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med et fast driftssted i Danmark...”*

Den skattemæssige behandling af kapitalejrlån, omfatter ikke selskaber, men udelukkende fysiske personer og personens nærtstående.⁶⁴

4.2.1 Kapitalejere

Personer som er omfattet af LL § 2, er kapitalejere som udøver direkte eller indirekte bestemmende indflydelse. Bestemmende indflydelse er defineret som, at personen direkte eller indirekte har ejerskab eller rådighed over mere end 50 % af stemmerettighederne i et selskab.⁶⁵

Kapitalejere der har under 50 % af stemmerettighederne i et selskab, og de er derfor ikke omfattet af LL § 16 E. Omfatter er heller ikke ledelsesmedlemmer eller kapitalejere som er juridiske personer. Dette er en modsætning i forhold til SL § 210 stk. 1, hvor alle kapitalejere og ledelsesmedlemmer er omfattet bestemmelsen.

⁶³ Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 *Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019*, 2019, <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946441>.

⁶⁴ Juridisk vejledning .

⁶⁵ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejrlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 112.

4.2.2 Nærtstående

Nærtstående er defineret i LL § 16 H stk. 6, som primært er ægtefælle, forældre, bedsteforældre, børn, børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. Samlevende og søskende anses derfor ikke som nærtstående. Når der skal vurderes bestemmende indflydelse, vil den omfattede persons kreds kapitalandele blive vurderet samlet.⁶⁶

Nærtstående i SL har en bredere betegnelse end LL, hvorfor samlevende, søskende og andre, kan være omfattet af SL § 210 stk. 1, jf. afsnit 3.3.5, men de ikke er omfattet af beskatningsreglerne.

4.3 Hvilke dispositioner er omfattet af beskatning

Efter LL § 16 E ordlyd, skal beskatning kun ske ved der direkte eller indirekte ydes lån til en fysisk person. Dog fremgår det af bemærkningerne til L 199, at bestemmelsen både omhandler lån, sikkerhedsstillelse og det at stille midler til rådighed. De nævnte dispositioner vil der nedenfor blive redegjort for.

4.3.1 Lån

Efter LL § 16 E er det kun lån af penge, som er omfattet af skattereglerne. Derfor vil lån af aktiver ikke blive skattereglerne, selvom de er omfattet af selskabsreglerne. Et lån skal ikke være bevilliget af selskabet, det kan være at selskabet, ubevidst har givet kapitalejeren et lån.⁶⁷ Et lån af aktiver, vil fx ikke være omfattet af bestemmelsen. Hvis et selskab dog låner et aktiver ud til kapitalejeren uden en tilbageleverings hensigt eller i form af en modydelse, kan der være tale om maskeret udbytte efter LL § 16 A.

4.3.2 Sikkerhedsstillelse

Hvis selskabet stiller sikkerhed og forpligter sig for en kapitalejers lån, ville dette være i strid omfattet af skattereglerne, og kapitalejeren vil blive beskattet. Selskabet kan i en situation skulle betale for kapitalejers lån, hvis sikkerhedsstillelsen bliver aktuel. Lån og sikkerhedsstillelse ligestilles jf. LL § 16 E, hvilket betyder, at hvis der sker sikkerhedsstillelse, vil det vurderes at der er foretaget en hævnning uden tilbagebetalingspligt. Det sker så snart selskabet overfors kreditor, har stillet sikkerhedsstillelsen. Efter lovforarbejderne, skal kapitalejeren beskattes for sikkerhedsstillelsens pålydende værdi, og ikke kun den fordel han har fået ved sikkerhedsstillelsen. Dette betyder at kapitalejeren, bliver beskattet for et beløb, han aldrig har disponeret over.⁶⁸

4.3.3 Stille midler til rådighed

Begrebet stille midler til rådighed er beskrevet i afsnit 3.4.3, som et opsamlingsbegreb, af hvad dispositioner, der ikke er lån eller sikkerhedsstillelse, men stadig omfattet af SL § 210. Begrebet bliver på tilsvarende vis

⁶⁶ Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 *Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019*.

⁶⁷ Skat.dk.

⁶⁸ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 120–21.

brugt i LL § 16 E. Det vil derfor være op til en konkret vurdering om en disposition er omfattet af dette begreb.⁶⁹ Dog skal der være tale om midler til eje, så der ikke er en tilbageleveringspligt på midlet.⁷⁰

4.4 Undtagelser til beskatning af kapitalejerlån

Det følger af LL § 16 E, at visse lån ikke er omfattet af beskatningsreglerne. Disse lån vil blive gennemgået nedenfor.

4.4.1 Lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition

Et kapitalejerlån kan opstå ved kapitalejerens almindelige samhandel med selskabet på sædvanlige vilkår. Sædvanlige vilkår bliver vurderet ud fra, hvorvidt en uafhængig tredjemand, ville få samme vilkår som kapitalejeren. Er dette tilfældet, ville det være en vurderes som en sædvanlig forretningsmæssig disposition mellem kapitalejer og selskabet, vil denne disposition være undtaget for beskatning jf. LL § 16 E.

Skat har givet bindende svar vedrørende lån som ikke er pengeeffekter, og her har skat svaret, at lånet altid skal beskattes, hvis der er tale om sikkerhedsstillelse, kreditgivning eller udlån af selskabets midler.⁷¹

4.4.2 Sædvanlige lån fra pengeinstitutter

Hvis en kapitalejer har en bestemmende indflydelse i et pengeinstitut, kan kapitalejeren optage et sædvanligt banklån i pengeinstituttet, uden at blive beskattet. Lån fra realkreditinstitutter er som udgangspunkt ikke omfattet. Realkreditlånet er kun omfattet hvis der er tale om, at lånet er finansieret ved salg af obligationer. Sådan et lån anses for at være led i realkreditinstituttets forretningsmæssig disposition. Lånet er ligeledes undtaget for reglerne i LL § 16 E.⁷²

4.5 Kapitalejerens beskatning af kapitalejerlånet

Et kapitalejerlån anses efter LL § 16 E, som en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvilket betyder at kapitalejeren skal beskattes af lånet i form af løn eller udbytte. Der er måder forskellige måder, hvorpå kapitalejerlånet kan tilbagebetales. De vil blive gennemgået nedenfor.

4.5.1 Tilbagebetaling som medfører dobbeltbeskatning

Hvis en kapitalejer tilbagebetaler et kapitalejerlån i kontanter, vil dette medføre en dobbelt beskatning. Dette skyldes, at skat anser lånoptagelsen, som en hævning uden tilbagebetalingspligt, der betyder at der sker beskatning på lånetidspunktet. Hvis lånet bliver tilbagebetalt kontant, vil det dette ikke genoptage behandlingen af beskatningen, ligesom at ved et udbytte, som tilbagebetales ikke genoptager behandlingen af beskatningen.⁷³

⁶⁹ Kruhl and Sørensen, 123.

⁷⁰ Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019.

⁷¹ SKM2014.107.SR, n.d.; SKM2014.14.SR, n.d.

⁷² Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019.

⁷³ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 29.

Når kapitalejeren igen skal udbetale udbyttet, vil denne transaktion blive dobbeltbeskattet. Det anses derfor at være to separate transaktioner at låne optages og tilbagebetales og selskabet senere betaler udbytte.

4.5.2 Tilbagebetaling af kapitalejrlån som ikke medfører dobbeltbeskatning

Der er enkelte måder, hvorpå det er muligt at undgå dobbeltbeskatning af kapitalejrlånet. Dette kan ske ved modregning i andre værdier end kontanter, altså løn eller udbytte. Når der modregnes i andre værdier end kontanter, kræves det, at forligger en vurderingsberetning af fordringen.

4.5.2.1 Modregning af kapitalejrlån i løn

Det er muligt at kapitalejeren modregner sin løn med kapitalejrlån. Dette sker ved at kapitalejeren omposterer sin løn. Omposteringen formaliserer, at kapitalejeren har ret til det beløb, han skattemæssigt allerede har erhvervet sig ret til, hvilket han er skattepligtig af, fordi beløbet allerede er udbetalt.

For at en ompostering kan lade sig gøre, skal to betingelser være opfyldt for at selskabet må bogføre lånet som løn.

Den første betingelse er, at lønnen kan rummes indenfor et passende vederlag for kapitalejeren's arbejdsindsats. Den anden betingelse er, at dette skal være aftalt mellem selskabet og kapitalejeren. Denne aftale kan ikke have bagudrettet virkning, så aftalen gælder fra indgåelsestidspunktet. Derfor må der ikke bogføres tilbage i tid.⁷⁴

4.5.2.2 Modregning i udbytte

En anden mulighed for at modregne et kapitalejrlån, er ved at udlodde det i udbytte. På samme måde som ved modregning af løn, skal der omposteres et beløb, som kapitalejeren allerede har erhvervet og ret til.⁷⁵

For at modregningen kan lade sig gøre, skal selskabet have en tilstrækkeligt frie midler, der kan rumme udbytteudlodningen som opgøres efter SL § 180. Den reserve, der blev oprettet ved stiftelsen af lånet jf. ÅRL § 35 a, kan benyttes til modregning af udbytteudlodning.⁷⁶

4.5.3 Særligt i forhold sikkerhedsstillelse

Det er vanskeligt at undgå dobbeltbeskatning ved sikkerhedsstillelse, da det ikke på samme måde som løn eller udbytte, kan udlignes ved en ompostering. Hvis selskabets sikkerhedsstillelse ophører, ved at kapitalejeren overtager selskabet forpligtigelse over for kreditor, vil beskattningen af hos kapitalejeren ikke ændre sig.⁷⁷

⁷⁴ Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019.

⁷⁵ Juridisk vejledning .

⁷⁶ Steffensen, *Årsrapporten: Kommentarer Til Årsregnskabsloven*, 382.

⁷⁷ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinsiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 140.

4.6 Renter på lån omfattet af LL § 16 E

Det er allerede nævnt at et kapitalejerlån efter LL § 16 E anses som en hævnning uden tilbagebetalingspligt og ikke et lån. Derfor eksisterer der i skattemæssige henseender, reelt ikke en gæld for kapitalejeren, ligesom selskabet ikke har en fordring. Når der skattemæssigt ikke er tale om et lån, kan der skattemæssigt ikke medregnes renter. De renter selskabet modtager fra kapitalejeren vil anses som tilskud til selskabet. Kapitalejeren har derfor ikke et fradrag for tilskuddet til selskabet, ligesom selskabet er skattepligtigt af tilskuddet.

Ved en forøgelse af kapitalejerlånet grundet tilskrivning af renter, vil ikke være anset som et nyt jf. LL § 16 E. Dette gælder kun hvis rentetilskrivningen betales på sædvanlige vilkår.

5 Regnskabsmæssig behandling af kapitalejrlån samt revision af årsregnskabet

Dette kapitel vil behandle kapitalejrlån i et regnskabsmæssigt perspektiv. Først vil der blive gennemgået gældende regler for den regnskabsmæssige behandling, derefter revisors rolle og til slut muligheden for fravalg af revision.

5.1 Regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlån

Dette afsnit vil gennemgå de regnskabsmæssige i henhold til ÅRL, når et selskab har foretaget et kapitalejrlån.

5.1.1 Notekrav

Den regnskabsmæssige behandling i årsrapporten af kapitalejrlån fremgår af ÅRL § 73. Loven fastslår at der i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten i noterne skal oplyses om kapitalejrlånet ydet til ledelsen. Noterne skal indeholde oplysninger om de væsentligste vilkår, blandt andet rentefod og de beløb der er tilbagebetalt i året, som særskilt skal oplyses ud fra hver ledelseskategori. Desuden skal hver kategori give oplysninger om, hvorvidt der er givet afkald på beløbet eller om der er foretaget nedskrivninger. Hvis lånet er indfriet eller optaget i løbet af året, skal dette også oplyses særskilt. Hvis der kun er ét ledelsesmedlem, skal oplysningerne stadig angives. Der bliver i ÅRL ikke skelnet mellem lovlige og ulovlige kapitalejrlån. Det betyder at alle kapitalejrlån skal opfylde notekravene.

5.1.1.1 Hvem er omfattet

Det fremgår ikke, hvad der i lovgivningen menes med "ledelseskategori", men det formodes at være den ledelse, som selskabet har registeret i Erhvervsstyrelsens CVR-register - altså direktionen eller bestyrelsen (suppleanter, tilsynsråd).

Det betyder, at de personer som skal omfattes af noteoplysningen, er selskabets egne ledelsesmedlemmer og personer som står den særligt nær, som har modtaget et kapitalejrlån - se afsnit 3.3.2. Kapitalejere er ikke omfattet af denne bestemmelse, medmindre personen også er kapitalejer eller står særligt nært til et ledelsesmedlem i selskabet.⁷⁸

5.1.2 Bunden reserve i forbindelse med kapitalejrlån

I henhold til ÅRL er der et krav om at der skal omklassificeres en bunden reserve, når selskabet yder et kapitalejrlån i henhold til SL § 210. Den regnskabsmæssige behandling sker efter ÅRL § 35 a, siger: "*Aktie- og anpartsselskaber samt partnerselskaber, der yder lån, sikkerhedsstillelse eller anden økonomisk bistand i henhold til § 206, stk. 2, § 210 og § 214, stk. 1, i selskabsloven, skal omklassificere et beløb svarende til lånet, sikkerhedsstillelsen eller den økonomiske bistand fra posten Overført overskud eller anden post under egenkapitalen, der kan anvendes til udbytte, til posten Reserve for udlån og sikkerhedsstillelse.*"

⁷⁸ Kruhl and Sørensen, 83–84.

Loven fastslår, at der er tale om en bunden reserve, hvorfor der ikke kan ske eliminering af denne med selskabets underskud eller formindske på nogen anden måde. Derfor skal reserven formindske med det omfang, som lånet bliver tilbagetalt med eller hvis lånet bringes til ophør. Reserven kan også reduceres ved en modregning i udbytte.⁷⁹

Det beløb som skal omklassificeres, er enten fra selskabets overførte resultat, som bestemmes efter SL § 180 stk. 2, eller en anden post under egenkapitalen. Det er derfor kun det beløb, som selskabet kan benytte til udlodning af bytte, som kan omklassificeres til denne reserve. Det beløb som skal omklassificeres, er hele lånebeløbet, og det skal kunne rummes indenfor den frie reserve.⁸⁰

Bestemmelsen i § 35 a, omfatter som udgangspunkt lån og sikkerhedsstillelse, som er ydet i henhold til SL § 210. Det fremgår af § 35 a stk. 2, at hvis der ydet sikkerhedsstillelse som er i strid med SL § 210, men som er bindende for selskabet, skal der stadig foretages en bunden reserve, hvis sikkerhedsstillelsen er bindende for selskabet.⁸¹

5.1.3 Præsentation af posten i årsrapporten

Når et kapitalejerlån skal præsenteres i årsrapporten, skal både lovlige og ulovlige kapitalejerlån fremgå af årsrapporten. Lån til selskabsdeltagere skal fremgå af posten ”Tilgodehavender og sikkerhedsstillelse hos virksomhedsdeltagere og ledelse” i årsrapportens balance.

Et lovligt skal enten indregnes som et finansielt aktiv eller omsætningsaktiv, som vi afhænge af om lånet skal tilbagebetalingen indenfor 12 måneder eller ej. Hvis der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, vil det altid skulle indregnes som et omsætningsaktiv, da tilbagebetalingspligten efter SL § 215 indtræffer, så snart at lånet er etableret.⁸²

Er kapitalejeren et tilknyttet selskab, skal lånet indregnes som ”tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder”. Er lånet sket i led af almindelig samhandel, skal lånet opstilles som ”tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”.

5.2 Revision af årsregnskabet

Dette afsnit vil gennemgå revisor erklæringsmæssige opgaver forbindelse med revision af årsrapporten og kort gennemgå hvad revisor skal undersøge vedrørende kapitalejerlån i forbindelse med revisions af årsregnskabet. Til slut vil afsnittet gennemgå de generelle krav til selskabers mulighed for at fravælge revision.

⁷⁹ Krüger Andersen, *Aktie- Og Anpartsselskabsret: Kapitalselskaber*.

⁸⁰ Krüger Andersen, 302.

⁸¹ *Bemærkninger Til L 171 Af 2008/09* (Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love., n.d.).

⁸² Steffensen, *Årsrapporten: Kommentarer Til Årsregnskabsloven*, 1315.

5.2.1 Undtagelsen af revisionspligten

Små selskaber har siden 2006 haft mulighed for at fravælge revision, og kravene er senest blevet lempet i 2012, hvor grænserne for revisionspligten. Det er kun muligt for selskaber i regnskabsklasse B, at fravælge revision eller benytte erklæring om udvidet gennemgang. Hvis et selskab skal fravælge revision, må den ikke to år i træk overskride to af nedenstående tre størrelser på balancetidspunktet, jf. ÅRL § 135:

”1) En balancesum på 4 mio. kr.,

2) en nettoomsætning på 8 mio. kr. og

3) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.”

Hvis et selskab ønsker at fravælge den lovpligtige revision for det kommende regnskabsår, skal ovenstående betingelserne være opfyldt. Derudover skal ledelsen på ordinære generalforsamlingen hvor den reviderede årsrapport blev godkendt også træffe beslutningen om, at selskabet årsrapport fremadrettet ikke er underlagt revisionspligt. Efter ÅRL § 10 a, skal det fremgå af sidste års årsrapports ledelsespåtegning, at generalforsamlingen har besluttet at fravælge revision af det kommende årsregnskab. Derudover skal vedtægterne ændres, så der ikke fremgår en revisor.

Beslutningen om at fravælge revision har den konsekvens for selskabet, at ulovlige kapitalejrlån ikke bliver fremhævet med en supplerende oplysning. Det er derfor ikke muligt for Erhvervsstyrelsen og SKAT, præcist at fastlægge hvor mange ulovlige kapitalejrlån der er på baggrund af en revisor supplerende oplysninger om overtrædelse af SL § 210.

Det er blevet fremlagt i rapport af 2014 fra FSR, at der var 6.529 anmærkninger om ulovlige kapitalejrlån, men dette tal kunne være 3.139 højere, fordi selskaber har fravalgt revisionspligten.⁸³

5.2.1.1 Tab af mulighed for fravalg af revision

Hvis Erhvervsstyrelsen konstaterer væsentlige fejl eller mangler i selskabets årsrapporten, kan selskabet og eventuelt koncernen, selskabet er en del af, blive sanktioneret med, at den ikke må fravælge revision for indeværende år og 2 kommende, jf. ÅRL § 135 stk. 7. Derudover følger det af ÅRLs § 135 stk. 7, at hvis Erhvervsstyrelsen konstaterer, at der er en sket en overtrædelse af SL § 210, kan samme Erhvervsstyrelsen sanktionere selskabet, og den koncern selskabet er en del af, må ikke fravælge revision for indeværende og to kommende år. Det forudsætter at lånet ikke er af en ubetydelige størrelse eller af særlig skærpene omstændigheder fx gentagende overtrædelse af SL § 210. Denne bestemmelse er ikke automatisk, hvorfor Erhvervsstyrelsen skal træffe afgørelse herom.⁸⁴

5.2.2 Supplerede oplysninger om kapitalejrlån

Et kapital selskab er som udgangspunkt underlagt revisionspligt jf. ÅRL § 135. Når et selskab får foretaget en revision af deres årsregnskab, skal revisor afgive en erklæring efter erklæringsbekendtgørelsens § 3, om at årsrapporten er revideret. En revision af regnskabet omhandler erklæringer ”revisionspåtegning” og ”erklæring

⁸³ FSR – Danske Revisorer, “Ulovlige Lån i Danske Selskaber,” 2014, 4–6.

⁸⁴ Steffensen, *Årsrapporten: Kommentarer Til Årsregnskabsloven*, 1076.

om udvidet gennemgang". Det fremgår yderligere erklæringsbekendtgørelsen, hvilke krav der gælder når revisor skal afgive sin erklæring om supplerende oplysning om eventuelle forhold i årsregnskabet, der vil blive påpeget, men uden at tage forbehold for forholdet. Det fremgår af erklæringsbekendtgørelsen § 7 stk. 2 nr. 2, at revisor altid ved en revisionspåtegning skal afgive en supplerende oplysning, hvis revisor under sit arbejde bliver bekendt om forhold, der givet ham begrundet formodning om, at ledelsen kan ifalde erstatnings- og staffeansvar for handlinger eller undladelser, der berører selskabet, tilknyttede selskaber, selskabsdeltagere, kreditorer eller medarbejdere.⁸⁵

Revisor skal derfor altid give en supplerende oplysning, hvis der er ydet et kapitalejrlån i strid med SL § 210. Den supplerende oplysning skal gives i årsregnskabet, uanset om kapitalejrlånet eller sikkerhedsstillelsen er bragt i ophør eller indfriet inden balancedage. Da der stadig er sket en strafbar handling i løbet af regnskabsåret.

Hvis selskabet ikke har indeholdt kildeskat af det ulovlige kapitalejrlån, skal revisor også give en supplerende oplysning, at ledelsen kan ifalde ansvar fordi kildeskatteloven ikke overholdes.⁸⁶

Efter erklæringsbekendtgørelsen § 9 stk. 2, foreligger der samme krav til revisor afgiver supplerende oplysninger, hvis selskabet får udført en udvidet gennemgang af årsrapporten.

Hvis selskabet ved stiftelsen eller ved forgående generalforsamling har besluttet af fravælge den lovpligtige revision, kan en revisor vælges til at udføre typer af erklæringer. Ved både review af årsrapporten eller erklæring om opstilling af finansielle poster er der en revisor inden over udarbejdelsen af regnskabet, men efter erklæringsbekendtgørelses §§ 14 og 19, skal revisor alene tage forbehold for de forhold, der fremgår af regnskabet/erklæringsemnet. Derfor skal revisor ikke forholde sig til "andre forhold", som eventuelle ulovlige kapitalejrlån er under. Hvis revisor ved disse to erklæringstyper medtager en supplerende oplysning, vil det være brud på revisors tavshedspligt jf. revisorloven § 30.⁸⁷

5.2.3 Bagatelgrænse for hvornår revisor skal give supplerende oplysning vedrørende ulovlige kapitalejrlån

I SL findes der ikke nogen bagatelgrænse for størrelsen af kapitalejrlån. Dog gælder der andre i forhold til hvad revisor skal fremhæve i sin supplerende oplysning. Det fremgår af vejledningen til erklæringsbekendtgørelsen: *"Revisor skal oplyse om forhold, der giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar som følge af handlinger eller undladelser, der berører virksomheden, tilknyttede virksomheder, virksomhedsdeltagere, kreditorer eller medarbejdere."*⁸⁸

I forhold til bagatelgrænsen, står der følgende i samme vejledning: *"Der kan være tale om så bagatelagtige forhold, at det ikke tjener noget formål at nævne dem, idet oplysningerne skal være relevante for modtagerne. De almindelige væsentlighedsbetragtninger gælder ikke her. Selvom f.eks. et ulovligt lån til ledelsen er*

⁸⁵ Kruhl and Sørensen, *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt*, 79.

⁸⁶ Kruhl and Sørensen, 85.

⁸⁷ Kruhl and Sørensen, 85.

⁸⁸ Erhvervsstyrelsen, *Vejledning Til Erklæringsbekendtgørelsen*, Version 1., 2009, afsnit 5.6.2.

*beløbsmæssigt uvæsentligt – og måske endda tilbagebetalt på balancedagen – skal revisor alligevel give en supplerende oplysning, medmindre der er tale om et bagatelagtigt beløb.*⁸⁹ Bagatelgrænser har været prøvet ved flere omgange hos revisornævnet⁹⁰, og domstolene har kunne fastlægge et entydigt svar på, hvad denne bagatelgrænse ligger på, hvorfor bagatelgrænsen må afgøres efter en konkret vurdering.⁹¹

⁸⁹ Erhvervsstyrelsen, afsnit 5.6.2.

⁹⁰ *Revisornævnets Kendelse Af 5. Juli 2010 – Sag Nr. 38/2009-S*, n.d.; *Revisornævnets Kendelse Af 29. Marts 2010 – Sag Nr. 68/2008-R*, n.d.; *Revisornævnets Kendelse Af 28. Marts 2011 – Sag Nr. 47/2010-R*, n.d.

⁹¹ Erhvervsstyrelsen, *Vejledning Til Erklæringsbekendtgørelsen*, afsnit 5.6.2.

6 Kapitalejerlån i svensk og norsk ret

Dette kapitel indeholder en kort fortolkning af gældende ret vedrørende kapitalejerlån i svensk selskabsret og norsk selskabs- og skatteret. Kapitlet vil indeholde en fortolkning af formålene med indførelsen af reglerne og hvilke hensyn reglerne varetog. Dette har til formål at sammenligne de svenske og norske formål og hensynene bag med de danske formåls hensyn. Sammenligningen vil vise hvordan de forskellige lande har behandlet kapitalejerlån samt hvilke hensyn indførelsen af reglerne har varetaget.

6.1 Kapitalejerlån i svensk selskabsret

Reglerne vedrørende kapitalejerlån i svensk selskabsret findes i aktiebolagslagens kapitel 21⁹². Reglerne for kapitalejerlån har eksisteret siden 1970'erne, hvor der blev indført et forbud mod at kapitalejere yder dem selv lån eller sikkerhedsstillelse fra et selskabs de har kapitalandele i. Bestemmelsen gælder også fra ledelsesmedlemmer i det långivende selskab.

6.1.1 Gældende ret for forbuddet om kapitalejerlån i aktiebolagslagen

Det følger af aktiebolagslagens kapitel 21 §§ 1 og 3, at et selskab ikke må yde lån og sikkerhedsstilles til selskabets selskabsdeltagere, deres nærtstående og juridiske personer som har bestemmende indflydelse over det långivende selskab.

Efter aktiebolagslagens kapitel 21 § 2, fremgår undtagelserne til forbuddet om kapitalejerlån. Undtagelserne omfatter blandt andet lån til koncernforbundene selskaber, lånet der er del af normale forretningsmæssige dispositioner, lån ydet til kapitalejere der er småaktionærer. Små aktionærer er kapitalejere, der sammen med deres nærtstående ejer mindre en 1 pct. af det långivende selskabs kapitalandele.

Hvis der ydes et kapitalejerlån i strid med reglerne i aktiebolagslagens kapitel 21, skal lånet efter § 11, tilbagebetales.

6.1.2 Formålet med indførelsen af reglerne om kapitalejerlån i aktiebolagslagen

Det er af lovgiver blevet begrundet, at formålet med et forbud mod kapitalejerlån er at undgå kapitalejeren blander sin personlige og selskabets økonomi sammen. Derved imødegår man et skattemæssigt problem ved at kapitalejeren foretager et kapitalejerlån for at finansiere sit privatforbrug, ved at optage et kapitalejerlån og udskyde sin skattepligt.⁹³

I forhold til lempelsen i aktiebolagslagens kapitel 21 § 2, vedrørende lån til småaktionærer, er undtagelsen blevet begrundet med, det ikke er farligt at yde et lån til en småaktionær. Dette skal ses i sammenhæng med at

⁹² *Aktiebolagslag* (Aktiebolagslag. 2005-06-16, 2005), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/aktiebolagslag-2005551_sfs-2005-551.

⁹³ *SOU 1971:15 Förslag till Aktiebolagslag m.M.* (Justitiedepartementet, 1971), 323–24, <https://lagen.nu/sou/1971:15>.

småaktionærs indflydelse, er så ringe at den ikke kan påvirke beslutningen om der skal ydes et kapitalejerlån og hvilke vilkår kapitalejerlånet ydes på til ham.⁹⁴

6.1.3 Formålet sammenhold til det danske formål:

Overordnet set, varetager de danske regler, fra 1982 til 2017, og de nuværende svenske regler de samme hensyn med reglerne om forbud af ydelsen af kapitalejerlån. Formålet med forbuddet for kapitalejerlån har i begge landes tilfælde været den samme begrundelse om, at begrænse at de skattemæssige incitamenter kapitalejeren havde ved at foretage et kapitalejerlån, som alternativ til skattepligtigt løn eller udbytte.

Undtagelsen i svensk ret om at kapitalejere med mindre end 1 pct. af kapitalandelene, kan få ydet et kapitalejerlån, adskiller dansk og svensk ret sig fra hinanden. Efter svensk ret, er lån til en småaktionær et lovligt lån, fordi småaktionæren ikke har indflydelse til at påvirke vilkårene for lånet. Et lån som småaktionæren ikke kan påvirke beslutningen om ydelse af lånet, må være det samme lån, som vil blive ydet til en tredjemand og er derfor et lån på markedsmæssige vilkår. Når formålet med forbuddet af kapitalejerlån er at fjerne det skattemæssige incitament og lån til småaktionærer er lovligt. Vurderes det at lovgivers begrundelse, for småaktionærlån er at lån ydet på markedsmæssige vilkår ikke har en skattemæssig fordel for låntageren. Derudover er småaktionærens indflydelse, så ringe at man ikke vil kunne angribe selskabets frie reserve og dermed skade selskabets kreditor.

Det virker derfor hensigtsmæssigt, at det er i dansk ret er blevet lovligt at yde kapitalejerlån hvis de er på markedsmæssige vilkår og af selskabets frie reserve. Da der efter svensk ret, ikke har eksisteret et problem med kapitalejerlån, så længe at det blev ydet på markedsmæssigt vilkår og selskabets frie reserve. Der kan derfor stilles spørgsmålstejn om hensyn til kreditor overhovedet har været relevant at varetage, når kapitalejerlån ydes efter SL § 210 stk. 2. Dette synes punkt vil blive yderligere diskuteret i kapitel 7.

Derudover har den svenske lovgiver argumenteret, at småaktionærer kun kan få lån på markedsmæssige vilkår, fordi de ikke kan påvirke lånet i deres favør. Dette betyder, at et lån ydet i henhold til SL § 210 stk. 2, som er på markedsmæssige vilkår ikke har nogen skattemæssig fordel, hvorfor der ikke er nogen at skulle beskatte. Dette skal stille spørgsmålstejn ved LL § 16 E, formål, som bekendt beskatter alle kapitalejerlån.

6.2 Norske ret vedrørende kapitalejerlån

Dette afsnit har til formål kort at gennemgå de norske selskabs- og skatteregler vedrørende kapitalejerlån samt hvad hvilke hensyn reglerne varetager.

⁹⁴ *SOU 1971:15 Förslag till Aktiebolagslag m.M.*, 323–24.

6.2.1 Selskabsretligt håndtering af kapitalejrlån i norsk ret

I norsk selskabsret har det siden 1972 været lovligt, at foretage et lån fra et kapitalsselskab til en kapitalejer. De selskabsretlige regler bliver reguleret i aksjeloven⁹⁵ og allmennaksjeloven⁹⁶. Reglerne for ydelse af kapitalejrlån reguleres ens i begge love.⁹⁷ Dette afsnit vil derfor kun tage forholke i bestemmelserne med udgangspunkt i aksjeloven.

6.2.1.1 Den selskabsretlige gældende ret for kapitalejrlån i norsk ret

Reglerne for kapitalejrlån følger af aksjelovens § 8-7, hvor det fremgår at et selskab kan yde kredit eller sikkerhedsstillelse for en selskabsdeltagerene eller selskabsdeltagerens nærtstående, hvis lånet kan overholde reglerne for udbytteudbetalinger og der skal stilles betryggende sikkerhed for lånet kan tilbagebetales.⁹⁸

Reglerne for udbytte i aksjelovens § 8-1, og § 8-2, a, foreskriver, at en udbytteudbetaling kun kan ske på baggrund af selskabets frie reserver, som fremgår af årsrapporten eller mellembalancen. Et udbytte må ikke være større end den frie reserve, som udgør selskabets overskud med fradrag af selskabskapitalen og andre bundne reserver. På samme måde skal lånet rummes inden for den frie reserver⁹⁹

Der fremgår flere undtagelser til reglerne om kapitalejrlån i Aksjelovens § 8-7. Undtagelserne omfatter blandt andet lån ydet på normale forretningsdispositioner, lån til moderselskab, lån til ansatte som er aktionærer i selskabet med mere.

Hvis selskabet har ydet et kapitalejrlån i strid med reglerne i aksjelovens §§ 8-7, til 8-11, anses lånet for ugyldigt jf. aksjelovens § 8-11, og lånet skal straks tilbagebetales. Hvis selskabet har ydet sikkerhed i strid med reglerne, vil sikkerheden forsat være gældende overfor tredjemand, hvis han var i god tro.¹⁰⁰

6.2.1.2 Lovgivers formål med lempelsen af reglerne i norsk ret

Det følger af forarbejder til loven, at formålet med reglerne er, at det ikke er hensigtsmæssigt med en begrænsning i selskabets beføjelser til at yde kapitalejrlån. De tidligere regler indeholdte et forbud, for at beskytte selskabet og dens kreditorer, så kapitalejeren ikke foretog lån der angreb selskabet bundne kapital. Det er vurderet at de nuværende regler, at selskabets kreditorer stadig være beskyttet af de mere lempelige regler, da et lån skal ydes efter reglerne om udbytte, hvorfor selskabet bunde kapital ikke bliver angrebet.

⁹⁵ *Aksjeloven* (Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, 1997), <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44>.

⁹⁶ *Allmennaksjeloven* (Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper, 1997), <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-45>.

⁹⁷ Magnus Aarbakke, *Aksjeloven Og Allmennaksjeloven: Lov 13. Juni 1997 Nr. 44 Om Aksjeselskaper Og Lov 13. Juni 1997 Nr. 45 Om Allmennaksjeselskaper: Lovkommentar*, 4. utg. (Oslo, 2017), 1163.

⁹⁸ Aarbakke, 635.

⁹⁹ Aarbakke, 612.

¹⁰⁰ Aarbakke, 649.

Derudover bliver det argumenteret at selskabet skal have ret til at disponere over sine frie midler og benytte dem, til fx lån til kapitalejere, da beløbet allerede kunne benyttes til udbytte.¹⁰¹

6.2.1.3 Det norske formål sammenholdt med det danske formål for de selskabsretlige regler om kapitalejerlån

Det kan diskuteres, at den norske lovgivning af kapitalejerlån skete i 1972, med et formål der varetog de hensyn, som de danske formål for lempelsen af de selskabsretlige regler i dag varetager.

Det er i begge landes tilfælde blevet vurderet at kapitalejerlån skal være lovlige, hvis ikke de angriber den bundne kapital, hvis lånet blot foretages på baggrund af selskabets frie midler. Det nævnes i afsnit 3.5.1 at selskabet, kan kunne benytte deres frie midler til de dispositioner som de agter, hvorfor det vurderes hensigtsmæssigt, at der er lempede regler kapitalejerlån i dansk ret. Det kan dog vække undring, at det i Danmark først er blevet lovligt i 2016, når det i Norge har været lovligt siden 1972. Specielt når det tyder på at der ikke har været et reelt kreditorhensyn, når kapitalejerlån er blevet lovligt hvis de ydes i henhold til SL § 210 stk. 2.

6.2.2 Skatteretlige håndtering af kapitalejerlån i norsk ret

I 2015 blev de skatteretlige regler for beskatning af kapitalejerlån indførte i norsk ret. Reglerne bliver blandt andet reguleret i skatteloven § 10-11.¹⁰²

6.2.2.1 Den skatteretlige gældende ret for kapitalejerlån i norsk ret

Et kapitalejerlån bliver efter skatteloven § 10-11, beskattes på udbetalingstidspunktet som udbytte. Beskatningen omfatter som hovedregel alle typer af direkte og indirekte lån og sikkerhedsstillelse ydet fra et selskab til sin kapitalejer.¹⁰³

Hvis kapitalejeren først er blevet beskattet af lånet, vil en fremtidige udbytteudbetaling blive modregnet i lånet, hvor der ikke vil ske dobbeltbeskatning af lånet jf. skattelovens § 10-11 stk. 4.

Hvis kapitalejeren tilbagebetaler et allerede beskattet lån uden at modregne det i et udbytte, vil den tilbagebetalte del af lånet blive anset som indbetalt kapital i selskabet, som senere kan udloddes skattefrit jf. skattelovens § 10-11 stk. 6.¹⁰⁴

Skattemæssigt er der ikke et krav på at lånet blive forrentet. Hvis lånet bliver forrentet, kan kapitalejeren få fradrag for renteudgifterne, mens selskabet beskattes af renteindtægterne. Hvis kapitalejeren er blevet beskattet af lånet, har selskabet mulighed for at eftergive lånet, uden at det har en skattemæssig konsekvens.¹⁰⁵

¹⁰¹ *NOU 1992: 29* (Oslo: Lov om aksjeselskaper: utredning fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Justisdepartementet i januar 1989 for å foreta en revisjon av aksjeloven. September 1992, 1992), 174, <https://www.nb.no/statsmaktene/nb/3e56907969f199e653ed09eb89675d46?index=1#175>.

¹⁰² *Skatteloven* (Lov 26. marts 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

¹⁰³ Skattedirektoratet, *Skatte- ABC 2018* (Oslo: Vigmostad & Bjørke AS, 2018), 769.

¹⁰⁴ Skattedirektoratet, 772.

¹⁰⁵ Skattedirektoratet, 773.

I norsk skatteret findes der undtagelse til kapitalejrlån som ikke skal beskattes, blandt andet FSFIN § 10-11-1¹⁰⁶. En af undtagelsen er FSFIN § 10-11-1 B, som gælder hvis selskabet låner penge til sine kapitalejere, lån på under NOK. 100.000 som tilbagebetales inden for 60 dage.¹⁰⁷

6.2.3 Lovgivers formål ved de skatteretlige regler for kapitalejrlån i norsk ret

Loven for beskatningen blev indført ved prop. 1 LA 2015-2016¹⁰⁸. Hvor det fremgår at formålet med loven er at begrænse kapitalejere at benytte kapitalejrlån, som alternativ til et skattepligtigt udbytte.

Det argumenteres med, at efter indførelsen af aksjonærmodellen i 2006, er der sket en stor udvikling i antallet af det beløbsmæssige antal af kapitalejrlån, hvor der i 2006 var NOK 6,7 mia. til 2012 hvor beløbet var steget til NOK 20,6 mia. Forøgelsen af antallet af kapitalejrlån, begrundes med at kapitalejrlån blev benyttet som et alternativ til skattepligtigt udbytte.¹⁰⁹

Derudover henviser der til udvalgets arbejde i NOU 2014: 13¹¹⁰, hvor der er foretaget en analyse af problemet, og givet et forslag til en lovgivning. Det er udvalget opfattelse, at indførelsen af aksjonærmodellen har medført, at kapitalejer i praksis kan udsætte deres beskatning til ubestemt tid ved at optage et kapitalejrlån, da er svært at vurdere om der er foretaget et lån med tilbagebetalingshensigter eller ej. Udvalget mener, at reelle lån, ikke behøves at beskattes, men påpeger, at det for myndighederne er en ressourcekrævende vurdering, om der reelt forligger et lån med tilbagebetalingspligt, da vil være en omfattende undersøgelse om hensigt om tilbagebetale lånet og bevisbyrden svær at løfte. Derudover er det fra 2015, myndighederne som skal vurdere om lånet er ydet på markedsmæssige vilkår, for hvert enkelt lån.¹¹¹ I det at lovgiver ikke tager højde for om lånet er forrentet, men beskatter lånet som udbytte, så snart det tages, er udfordringen med vurderingen om lånet er ydet på markedsmæssige vilkår løst. Lovgiver har med reglerne også lagt vægt på at kapitalejrlån, at der ikke skal ske yderligere beskatning af et kapitalejrlån, hvorfor det ligestilles med reglerne for beskatning af udbytte.¹¹²

6.2.4 Det norske formål sammenholdt med det danske formål om skatteretlige regler om kapitalejrlån

Både det danske og norske formål bag skattereglerne for kapitalejrlån er stort set identiske. Det handler begge om, at kapitalejeren ikke skal have mulighed for at anvende kapitalejrlån, som alternativ til skattepligtigt udbytte eller løn. Derudover begrundes det i norsk ret, at det er svært at foretage en vurdering om kapitalejeren

¹⁰⁶ FSFIN (Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14, 1999).

¹⁰⁷ Skattedirektoratet, *Skatte-ABC 2018*, 770.

¹⁰⁸ Prop. 1 LS (2015-2016) (Skatter, Avgifter og toll 2016 25. september 2015, 2015).

¹⁰⁹ Prop. 1 LS (2015-2016), 75; NOU 2014: 13 (Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi 2. desember 2014, 2014), 273, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-13/id2342691/sec1>.

¹¹⁰ NOU 2014: 13.

¹¹¹ NOU 2014: 13, 273–74.

¹¹² Prop. 1 LS (2015-2016), 77.

har en tilbagebetalingshensigt ved optagelsen af lånet, mens der i dansk ret er blevet argumenteret i at det tidligere har været svært at vurdere om kapitalejeren var insolvent på lånetidspunktet, se afsnit 2.1.

En ting begge landes lovgiverne er enige om, er at det er vanskeligt at fastlægge hvad markedsrenten er i for det enkelte lån. Samtidig forhold begge lande sig stort set ens til dette forhold. Begge lande har valgt, ikke at forholde sig til om lånevilkårene og derfor beskatte kapitalejerlånet ved udbetalingstidspunktet.

Dog er det væsentlig forskel på hvordan formålet med loven opnås i de forskellige lande. En af forskellene er formålet med beskatningsreglerne for lån, opnås ved at lån i norsk skatteret sidestilles med en udbytteudbetaling, hvorfor lånet kun beskattet en gang. Derudover finder den norske skatteret det ikke som en udfordring i opnåelsen af formålet, når kapitalejeren skattefrit kan låne NOK 100.000 i højst 60 dage. Modsætningsvist opnås formålet med at kapitalejerlån i skatteretlige henseender anses som en hævnning uden tilbagebetalingspligt, hvorfor lånet som hovedregel dobbeltbeskattet, med mindre det modregnes som udbytte. Det kan derfor diskuteres, om det reelle formål med loven er at strafbeskatte en kapitalejer for at der ydes et kapitalejerlån. Det reelle formål vil blive diskuteret yderligere i kapitel 8.

7 Lovgivers formål med lovgivning af kapitalejerlån i selskabslovgivning

Dette kapitel har til formål analysere lovgivers officielle formål med indførelsen af reglerne med kapitalejerlån i SL. Formålet med denne analyse er at identificere, om de hensigter som loven havde bliver behørigt varetaget, med henblik på at analysere om det officielle formål, er det reelle formål.

7.1 Det officielle formål for selskabsretlige regler om kapitalejerlån

Siden vedtagelsen af forbuddet om kapitalejerlån i SL i 1982, har det ikke været lovligt at yde lån ved brug af selskabets midler til kapitalejere. I afsnit 2.1 er formålet med forbuddet i 1982 blevet argumenteret med, at kapitalejere ikke skal tømme selskabet for den bunde kapital, så selskabets kreditorer risiko for at lide et tab mindske. Derudover har forbuddet haft til formål at begrænse kapitalejere, så de kan yde dem selv skattefrie lån, som alternativ til skattepligtig løn eller udbytte.

Ved indførelsen af de lempelige regler om kapitalejerlån i 2016 fremgår det af lovbemærkningerne til loven at lovgivers formål er at lovgive kapitalejerlån. Kapitalejerlånet kan derfor ydes til kapitalejere, hvis det opfylder betingelserne i SL § 210, stk. 2, da det med disse betingelser behørigt har varetaget hensynene, for forbuddet. Lovgivers har lagt vægt på det primære hensyn vedrørende kreditorbeskyttelse er behørigt varetaget ved opfyldelse af de opstillede betingelser. Dette er vurderet ud fra at kapitalejerlånet ydes på baggrund af selskabets frie midler og ydes på markedsmæssige vilkår.

Lovgivers sekundære hensyn der er behørigt varetaget ved lempelsen af reglerne, er kapitalejere ikke skal yde dem selv skattefrie kapitalejerlån, som alternativ til skattepligtig løn eller udbytte. Lovgiver har vurderet, at dette formål er blevet opfyldt ved indførelsen af LL § 16 E. Formålet med LL § 16 E, bliver diskuteret i kapitel 9.

7.1.1 SLs kreditorbeskyttelse

Det kan argumenteres om hensynet til kreditorbeskyttelsen nogensinde har været nødvendigt at varetage, i tilfælde hvor der ydes kapitalejerlån ydet på baggrund af selskabets frie midler. Specielt fordi der er tale om selskabets frie midler jf. SL § 180, som kapitalejeren frit kan disponere over og udbetale fra selskabet på andre måder.

I forhold til kreditorbeskyttelse, er det nødvendigt at klarlægge hvordan kreditorbeskyttelsen virker i SL. Et af SLs grundprincipper, er at kapitalselskaber kun hæfter for selskabets gæld med selskabets formue. Kapitalejeren skal tegne og indbetale en registeret selskabskapital. Kapitalkravet til selskabskapitalen kan variere blandt de forskellige selskabsformer, men udgør, efter SL § 4 stk. 2, mindst kr. 40.000 for anpartsselskaber og kr. 400.000 for aktieselskaber.

Grundet kapitalsekskabernes begrænsede hæftelse, kan en selskabs kreditor kun søge fyldestgørelse for sit tab i selskabets aktiver, herunder selskabskapitalen. Derfor er der fastsat regler for at mindske selskabets kreditors risiko for at lide tab, i tilfælde hvor selskabets aktiver er forsvinder.¹¹³

Selskabskapitalen kan inddeles i to typer. Den ene type af selskabskapitalen er et bundet beløb, som svare til den registrerede kapital. Den anden type er selskabskapital der er selskabet frie midler. Ved selskabet frie midler, forstås det som et beløb, der er opstået ved selskabets overførte resultat, og reserver som ikke er bundet, med fratrukket tidligere års negative overført resultat jf. SL § 180 stk. 2. De frie midler er penge som selskabet kan disponere over som de vil og kan blandt andet benytte dem til udbytte. Derfor er de frie midler, penge som en kreditor altid har risiko for at forsvinder fra selskabet.

Generelt beskytter SLs reglerne, mod at selskabskapitalen forsvinder. Selskabskapital kan forsvinde på to måder. Selskabskapitalen kan enten forsvinde ved at selskabets drift giver underskud eller ved at kapitalejerne hæver de frie midlerne fra selskabet.

SL kan ikke beskytte mod at selskabets drift giver underskud, hvilket kan medføre i at selskabskapitalen vil falde. Men SL har sikret, at selskabets drift ikke må være underskudgivende, til et vist omfang. Der er fastsat regler, som skal forhindre at selskabet forsætter sin underskudsgivende drift, så kreditorerne i sidste ende vil lide tab. Disse regler er fast i SL § 119, vedrørende selskabets kapitaltab.¹¹⁴

SL opsat regler som hindrer, at kapitalejere foretager hævninger af selskabskapitalen. Det betyder at kapitalejerne kun kan hæve den engang indbetalte kapital, ved en af de måder som SLs tillader. Efter SL § 179, er det kun muligt at hæve selskabskapitalen ved udbytte, kapitalnedsættelse eller udlodning ved likvidation. Hver af disse handlinger, indeholder bestemmelser, som gør at kreditors interesse er varetaget og dermed reducerer risikoen for at lide et tab.¹¹⁵

Udover de normale regler om kapitalafgang i SL § 179, har kapitalejerne mulighed for at foretage hævninger selskabskapitalen ved at foretage andre transaktioner, som reelt har samme virkning som kapitalafgang. Disse transaktioner er blandt andet erhvervelse af egne aktier/anpartar, selvfinansiering og kapitalejerlån.

Fælles for alle måder hvorpå der kan ske lovlig kapitalafgang af selskabskapitalen, er at hævningen er foretaget i selskabets frie midler, så der forsat er dækning for selskabskapital samt andre bunde reserver. Det er vigtigt at understrege at selskabets ledelse skal handle i selskabets interesse og derfor skal godkende at en kapitalafgang, ikke sker til skade for selskabet eller dets kreditorer jf. SL § 179 stk. 2.¹¹⁶

¹¹³ Bernhard Gomard and Peer Schaumburg-Müller, *Kapitalsekskaber Og Erhvervsdrivende Fonde*, 8. udg. (København, 2015), 179.

¹¹⁴ Krüger Andersen, *Aktie- Og Anpartsselskabsret: Kapitalsekskaber*, 252.

¹¹⁵ Krüger Andersen, 253.

¹¹⁶ Bunch and Whitt, *Selskabsloven Med Kommentarer*, 942.

7.1.2 Er der reelt tale om kreditorbeskyttelse ved kapitalejrlån

Det kan diskuteres om hensynet vedrørende kreditorbeskyttelse, er et reelt hensyn, som er varetaget ved lovliggørelse af kapitalejrlån.

Hensynet skal ses i sammenhæng med et lovligt kapitalejrlån, der er ydet på baggrund af selskabets frie midler, er midler som kapitalejeren kan disponere over, som han vil. Det betyder, at de midler som kan benyttes til et lovligt kapitalejrlån også kan benyttes til fx et ekstraordinært udbytte. Disse midler, er nogen som kreditor under alle omstændigheder allerede kan risikere at forlader selskabet.¹¹⁷

Når et selskabs frit kan disponere over sine frie midler, fx udlodder sine frie midler til selskabets kapitalejere, skal ledelsen tage højde for udlodningen efterlader selskabet med et forsvarligt kapitalberedskab jf. SL § 115. Vurdering om en hævnning af selskabets frie midler er forsvarlig, skal også foretages ved beslutningen af om ydelse af et kapitalejrlån. På denne baggrund kan det argumenteres at det er mest hensigtsmæssigt at selskabets kapitalejere får fleksibilitet til at anvende selvsamme frie midler til et kapitalejrlån.

På denne baggrund kan det vurderes, at der reelt aldrig har været et behov for at loven varetog hensynet til kreditorbeskyttelsen i forbindelse med kapitalejrlån, da kapitalejrlån der er ydet efter SL § 210 stk. 2, reelt ikke vedrører kreditorbeskyttelse.

Hvis selskabets ledelse vurderer, at det er forsvarligt at udlodde et lovligt udbytte til dem selv, er der efter SLs regler fortaget behørig kreditorbeskyttelse. Selskabets skal derfor have fleksibilitet til frit at kunne disponere over selskabets frie midler og yde fx et kapitalejrlån. Derfor virker det besynderligt, at der har eksisteret et forbud om kapitalejrlån, som er forsvarligt i forhold til selskabets robusthed, ydet af selskabets frie midler og på markedsmæssige vilkår. Specielt hvis man tillægger den tilbagebetalingspligt, er der på et kapitalejrlån.

Det fra et kreditorsynspunkt er mere hensigtsmæssigt, at selskabet yder et kapitalejrlån fremfor en udlodning af udbytte. Hvis selskabets fortager en udbytteudlodning, kan kreditor som udgangspunkt ikke kræve at midlerne bliver tilbageført til selskabet, når der først er truffet beslutning om dette, da de frie midler er udskilt fra selskabets formue. I tilfælde af kapitalejrlån, konverteres de frie midler til en fordring, som en kreditor kan forvente at blive tilbagebetalt selskabet på et tidspunkt. Om nødvendigt kan kreditor søge fyldestgørelse i fordringen hvis han lider et tab i selskabet.¹¹⁸

Hvis der drages paralleller til norsk og svensk selskabsret, hvor formålet med reglerne blev begrundet med, at hensynet kreditors sikkerhed var behørigt iagttaget ved ydelsen af kapitalejrlån blev ydet på baggrund af selskabets de frie midler - se kapitel 6.

Derfor er hensynet vedrørende kreditorbeskyttelse ikke et reelt hensyn at varetage, der ikke er større risiko for at kreditor lider tab, ved at selskabet frit kan disponere over sine frie midler og benytter de frie midler til fx et

¹¹⁷ Schans Christensen, *Kapitalselskaber: Aktie- Og Anpartsselskabsret*, 419.

¹¹⁸ Schans Christensen, 419.

kapitalejerlån. Tvært imod, så er kreditor bedre stillet af et kapitalejerlån end fx et udbytte. På baggrund ovenstående er det mest hensigtsmæssigt at der i SLs er mulighed for at yde kapitalejerlån på baggrund af selskabets frie midler.

7.1.3 Markedsrenten:

En anden del af kreditorhensynet, som blev varetaget ved indførelsen af bestemmelserne i SL § 210 stk. 2, er betingelsen om at lånet skal ydes på markedsmæssige vilkår. Denne betingelse vedrører også kreditorbeskyttelsen og betyder at kapitalejere skal yde kapitalejerlån på samme vilkår som en uafhængig tredjemand ville kunne tilbyde. Mere præciseret fremgår det af lovbemærkningerne at lånet, markedsmæssige vilkår er de vilkår kapitalejeren ville kunne få stillet i en bank.¹¹⁹ Hvis ikke lånet ydes på markedsmæssige vilkår, risikere selskabets kreditor, at pengene bliver lånt ud til en kapitalejer med alt for høj risiko, i forhold til forrentningen af lånet.

Det kan diskuteres om det overhovedet er nødvendigt, at denne bestemmelse direkte fremgår af SL § 210 stk. 2 nr. 1, da dette hensyn allerede er dækket i SL § 115. Det følger af SL § 115, at alt som ledelsen varetager skal ske selskabets interesse. Selskabet skal derfor altid yde lån på markedsmæssige vilkår, altså at lånet er ydet på markedsrente og lånets løbetid er alt sammen er vurderet på baggrund af låntagerens kreditsikkerhed, uanset om det er til en kapitalejer eller tredjemand.

Ledelsen har et ansvar for kravene om at varetage selskabets interesse bliver overholdt, både vedrørende om kapitalejerlånet er ydet på markedsmæssige vilkår eller at lånet er ydet forsvarligt. Hvis ikke ledelsen overholder disse krav er det strafbrat, men det kan også resultere i et erstatningsansvar for det tab, kreditor har lidt, jf. SL kapitel 22.

7.1.4 Vurdering af det reelle selskabsretlige formål

På baggrund af ovenstående analyser af hensynene bag det officielle formål, med lovgiggørelsen af kapitalejerlån, vurderes det, at hensynet til kreditorbeskyttelsen er behørigt iagttaget, ved at kapitalejerlånet bliver ydet efter SL § 210 stk. 1.

Dette skyldes, at selskaber kan disponere over sine frie midler, til stort set hvad de vil, fx et ekstraordinært udbytte. De frie midler er nogen som kapitalejeren på lovlignvis kan trække ud af selskabet, uden at selskabets kreditor, kan gøre noget. Dog skal sørge for at dispositionen er forsvar jf. SL § 115. Derfor er det hensigtsmæssigt, at selskabet også får lov til at yde sine kapitalejere lån af selv samme midler. Derudover varetager betingelsen om at lånet skal ydes på markedsmæssige vilkår også kreditor interesse, da et lån på ikke markedsmæssige vilkår, kan påvirke resultere i at kreditor lider et tab. Dette skyldes at et lån på ikke markedsmæssige vilkår, er dispositioner som selskabet normalt ikke ville foretage og dermed også kan ligge en større risiko ved sådanne lån.

¹¹⁹ Bemærkninger Til L 23 Af 2016, 10.

Lovgivers andet hensyn, som er iagttaget, er at det skattemæssige incitament ved kapitalejrlån nu er fjernet, da kapitalejrlånet som udgangspunkt bliver dobbeltbeskattet, efter LL § 16 E. Det officielle og reelle formål med LL § 16 E, bliver analyseret i det kommende kapitel.

Det vurderes derfor at det officielle formål, er det reelle formål bag lovgiggørelsen af SL § 210, da selskabet kreditorer ikke er udsat for en større risiko, ved kapitalejrlån ydet efter SL § 210.

8 Lovgivers formål med indførelsen af skattereglerne vedrørende kapitalejerlån

Dette kapitel har til formål analysere lovgivers officielle formål med indførelsen af reglerne med kapitalejerlån i LL. Formålet med denne analyse er at identificere, om de hensigter som loven havde bliver behørigt varetaget, med henblik på at analysere om det officielle formål, er det reelle formål.

8.1 Det officielle formål for de skatteretlige regler om kapitalejerlån

På trods af et kapitalejerlån i selskabsretlige henseender har været anset som ulovlige, har skatteretten altid accepteret tilstedeværelsen af kapitalejerlån. Beskatningen af kapitalejerlån har som udgangspunkt været reguleret LL §§ 2 og 16 A, jf. afsnit 2.2.

Beskatningen efter LL § 2 omhandlede at en transaktion, som fx et kapitalejerlån, skulle foretages på armslængde vilkår, hvilket betød, at en aftale mellem to afhængige parter skulle foretages på markedsmæssige vilkår. Den skatteretlige problemstilling vedrørende kapitalejerlån, omhandlede kun hvorvidt om der var sket korrekt forretning af lånemellemværendet. Hvis Skat kunne statuere, at en kapitalejer var insolvent ved tidspunktet for optagelsen af lånet, ville der ske beskatning af kapitalejerlån, jf. LL § 16 A.¹²⁰

Lovgivers formål med indførelsen af LL § 16 E, i bemærkningerne til lovforslaget. Formålet er at *”fjerne de eksisterende skattemæssige incitamenten til at optage aktionærlån som skattefrit alternativ til at hæve løn eller udbytte i selskabet.”*. Baggrunden er, at skattemyndighederne mister skatteprovenu, i det kapitalejer foretog hævning i selskabet for at finansiere deres privatforbrug og dermed bliver anvender kapitalejerlån, til at udskyde deres beskatning, hvorfor et kapitalejerlån bliver anset som et alternativ til skattepligtigt udbytte eller løn.¹²¹

Det er lovgivers ønske at opnå formålet ved at sikre, at der sker beskatning på lånetidspunktet ved transaktioner hvor kapitalejer trækker midler ud af et selskab ved et lån. Dette sker ved at lånet i skatteretlige henseender omdøbes til en hævning uden tilbagebetalings både hos kapitalejeren og selskabet, så lånet bliver beskattet som løn eller udbytte.¹²²

Bestemmelsen har ikke til formål at beskatte kapitalejerlån ydet til selskaber, uafhængigt af størrelsen af dens kapitalandele. Beskatningen omfatter person, der har bestemmende indflydelse over selskabet eller et selskab som indgår i en koncern. Bestemmelsen formål omfatter derudover også personer som er nærtstående til en kapitalejer, jf. LL § 2, stk. 1, jf. afsnit 4.2.2.

¹²⁰ SKM2012.661.VLR, n.d.; SKM 2008.913.BR, n.d.

¹²¹ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 7.

¹²² Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 8.

8.2 Holder det officielle formål med LL § 16 E

Det kan diskuteres om det officielle formål er det reelle formål med indførelsen af beskatningsreglerne. Det følger af lovbemærkningerne, at kun personer med bestemmende indflydelse, er omfattet af skattereglerne. Det formodes at lovgiver med dette har tænkt, at kun personer med bestemmende indflydelse i et selskab, kan udnytte sin indflydelse til at få et lån, hvori der er skattemæssige incitament. Hvis kapitalejer får et lån med skattemæssige incitament, må det betyde, at lånet er ydet på favorable vilkår, hvilket ikke på markedsmæssige vilkår. Ved at en kapitalejer har bestemmende indflydelse i et selskab og dermed får ydet et lån på ikke markedsmæssige vilkår, vil også være lån ydet i strid med LL § 2, som omhandler armslængdeprincippet.

Der vil i nedenstående analyse af det om det officielle formål holder, vil der blive taget udgangspunkt i et eksempel, hvor et selskab yder et kapitalejerlån til sin kapitalejer, som alternativ til kapitalejeren tager et lån i sin bank.

Kapitalejeren kan af sin bank kun få ydet et lån, som er på markedsmæssige vilkår, da det ikke er i bankens interesse at yde et lån, som ikke på markedsvilkår. Sådant et lån, vil have en fastsat rente og afdragsordning, baseret på baggrund af personens risikovurdering. Hvis denne person, ønsker at foretage et kapitalejerlån i sit selskab, skal det opfylde SL § 210 stk. 2 nr. 1, og blandt andet været ydet på markedsmæssige vilkår. Vilkårene for kapitalejerlånet vil være de samme, som bankens vilkår, da lånet skal været ydet på markedsvilkår, som jf. afsnit 3.5.2 er vilkår, som fx ydes af en bank.

Forskellen på lånene kan derfor vurderes at afhænger af en faktor, som udløser to forskellige skattemæssige behandlinger. Forskellen på lånene er hvem der yder lånet, i forhold til hvilken beskatning lånet medfører. Et lån ydet af banken til personen, vil som udgangspunkt ikke medføre en beskatning for personen. Personen vil på baggrund af lånet, kunne få fradrag af sine renteudgifter jf. SSL § 6 litra e. For lånet ydet af selskabet til kapitalejeren, vil lånet blive dobbeltbeskattet, som udbytte eller løn, hos kapitalejerens personlige indkomst, medmindre lånet bliver modregnet i løn eller udbytte.¹²³

I det der er tale om et lån ydet på markedsmæssige vilkår, vurderes det at være underordnet, om lånet bliver ydet fra en uafhængig part eller et selskab personen har bestemmende indflydelse fra, da personen som modtager lånet, ikke kan spekulere i at skattemæssige fordele ved lånet eller udsætte sin skattepligt, da markedsmæssige vilkår omhandler både, rente, afdrag m.m. jf. afsnit 3.5.2.

Derfor vurderes det, at lovgivers officielle formål, ikke er det reelle fordi, det ikke holder, da lån til ydet på markedsmæssige vilkår ydet af en bank ikke bliver beskattet. Hvis lovgiver mener, at lån ydet på markedsmæssige vilkår, skal beskattes, må det også betyde, at fx et banklån skal beskattes ved udbetalingsstidspunktet. Det vurderes derfor at der ikke er hold i lovgiver officielle formål, hvorfor der i de nedenstående afsnit vil blive analyseret hvad det reelle formål med LL § 16 E, er.

¹²³ SKM2018.533.LSR, n.d.

8.3 Lovgivers reelle formål med indførelsen af beskatningsreglerne for kapitalejerlån

Med udgangspunkt i ovenstående afsnit, hvor der er blevet påvist for at lovgivers officielle ikke holder, vil dette afsnit at analysere hvad lovgivers reelle formål er med indførelsen af beskatningsreglerne for kapitalejerlån. Disse argumenter, vil nederst i afsnittet blive lagt sammen, for at identificere, hvad lovgivers reelle formål er LL § 16 E.

8.3.1 Beskatningen vedrørende kapitalejerlån var allerede hjemlet i skattereglerne

8.3.1.1 LL § 2 – korrektion af markedsrenten

Hjemmel vedrørende beskatning af kapitalejerlån før LL § 16 E, omhandlede kun hvorvidt der var sket korrekt forrentning af kapitalejerlånet, jf. LL § 2. Det følger af LL § 2, at transaktioner skal være foretaget på armslængdevilkår. Formålet med LL § 2, var at give en klar hjemmel i skatteretten, hvor transaktioner, på var ydet på armslængde vilkår jf., afsnit 3.5.2. Hvis armslængdeprincippet ikke var opfyldt, ville en kapitalejer skulle have efterkorrigeret sin rente, så den skattemæssige fordel der var ved rentebesparelsen, blev fjernet.¹²⁴

Det kan argumenteres, at der i svensk selskabsret, er forbud mod ydelse af kapitalejerlån, fordi kapitalejeren ikke skal have en skattemæssig fordel, ved at yde sig selv et lån på ikke markedsmæssige vilkår og dermed få en rentefordel. En undtagelse til forbuddet er hvis en kapitalejer ejer mindre end 1 pct. af kapitalandele. Undtagelsen skyldes at en småaktionær anses for at have ringe indflydelse på selskabets beslutning, blandt andet påvirke lånevilkårene. Derfor må et lån ydet til en småaktionær anses for at være ydet på markedsvilkår, og kapitalejeren derfor ikke får en skattemæssige fordel ved kapitalejerlånet, se afsnit 6.1.2.

På baggrund af ovenstående, må det vurderes, at der ikke er behov for nogen beskatningsregler, da kapitalejerlån efter SL § 210, er ydet på markedsmæssige vilkår og dermed ikke har nogen skattemæssige fordele. Skulle lånet dog være ydet på ikke markedsmæssige vilkår, vil der være en skattemæssige fordel til kapitalejeren. Denne skattemæssige fordel blev behandlet af LL § 2, ved at rentefordelen blev beskattet.

Derfor vurderes det at LL § 2, allerede opfyldt hensynet om at beskatte de skattemæssige fordele, som var lovgivers hensyn der skulle varetages i formålet med indførelsen af LL § 16 E, hvorfor bestemmelsen er overflødig.

8.3.1.2 SSL § 4 og LL § 16 A – beskatning af insolvent kapitalejer

Efter de tidligere regler var der hjemmel i SSL § 4, til at beskatte lån ydet til en insolvent kapitalejer, hvor det på lånetidspunktet stod klart, at han ikke kan tilbagebetale lånet. Fordi det vurderet at kapitalejeren ikke havde til hensigt at tilbagebetale lånet, hvorfor hævnningen blev beskattet som enten løn.¹²⁵

¹²⁴ Skat.dk, C.B.3.5.3.3 *Aktionær lån Version 1.4 22.01.2012; Bemærkninger Til L 101 Af 1998* (Forslag til lov om ændring af ligningsloven, selskabsskatte loven og skattekontrolloven. (Lovfæstelse af armslængdeprincippet og værn mod tynd kapitalisering), n.d.).

¹²⁵ *TJS 1997, 641 LSR*, n.d.

Det skal understreges, at et kapitalejrlån, under daværende og nuværende selskabsretslige regler, ville være ydet i strid med SL § 210, da en insolvent kapitalejer ikke kunne få ydet et lån på markedsmæssige vilkår. Hvis man derfor ydede sådan et lån, ville selskabets ledelsen kunne ifalde erstatningsansvarlige, hvis selskabets kreditorer led lidt et tab.

Et kapitalejrlån ydet til en solvent kapitalejer ville ikke medføre en beskatning. Hvis kapitalejrlånet er ydet til en insolvent kapitalejer, ved fx hævninger på en mellemregningskonto, ville blive det som udgangspunkt blive beskattet som løn, hvis det blev anset for rimeligt vederlag eller måtte hævningen anses, som maskeret udbytte jf. LL § 16 A.¹²⁶

Beskatningsreglerne om maskeret udlodning har sin hjemmel i LL § 16 A, og af dem følger af skats juridiske vejledning at,

”Udbytte der udloddes fra et selskab bliver dobbeltbeskattet. Selskabet har betalt selskabsskat af det overskud, som kan anvendes til udlodning og henlæggelse. Hvis modtageren af udbyttet er en fysisk person, så skal han også betale skat - aktieindkomstskat - af det modtagne beløb.

Maskeret udbytte er et forsøg på at undgå dobbeltbeskatningen.

Når det kun er hovedaktionæren selv, der begunstiges af selskabet, så medfører statuering af maskeret udbytte dobbeltbeskatning.”¹²⁷

I den juridiske vejledning henvises, der til at der ved maskeret udbytte sker dobbeltbeskatning. Denne dobbeltbeskatning, er ikke den samme, der sker ved de nuværende beskatningsregler for kapitalejrlån, men alene en beskatning af selskabets overskud, der sker ved selskabets opgørelse af selskabsindkomst og derefter beskattes det som udbytte hos kapitalejeren. Efter denne beskatning, er der som udgangspunkt ikke hjemmel til at beskatte transaktionen yderligere.¹²⁸

På baggrund af ovenstående vurderes det, at lovgivers reelle formål ved LL § 16 E, har været at indføre en dobbeltbeskatning af alle kapitalejrlån, i det at formålet med loven har været at de skattemæssige incitament. De skattemæssige incitament var allerede blev varetaget af LL § 2, ved at korrigerer på renten hvis et lån ydet på ikke markedsmæssige vilkår. Derudover blev kapitalejere beskattet som løn eller udbytte, hvis det blev vurderet, at han var insolvent på lånet optagelsestidspunkt. Kapitalejerens insolvens på optagelsestidspunktet betød, at det vurderet at der ikke var tilbagebetalingshensigter ved lånet, så det blev beskattet som en hævning uden tilbagebetalingspligt.

8.3.2 Fiktiv transformation af kapitalejrlån til hævning uden tilbagebetalingspligt

Kapitalejrlån i der skatteretten behandles som hævninger uden tilbagebetalingspligt har medført, at kapitalejrlån i skatteretlige henseender ikke anses, som et lån, men om en hævning fra selskabet på lige fod

¹²⁶ Skat.dk, C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 1.4 22.01.2012.

¹²⁷ Skat.dk, C.B.3.6 Hvordan Beskattes Maskeret Udbytte/Udlodning? Version 3.2 31.01.2019, 2019.

¹²⁸ Skat.dk, C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 1.4 22.01.2012.

med løn eller udbytte. Derfor er den skatteretlige konsekvens, at lånet de beskattes efter de regler. Dog er kapitalejerlånet en i civilretlige henseender fortsat som et lån, hvorfor der skal ske tilbagebetaling.

Hvis der civilretligt sker en tilbagebetaling af lånet betyder det, at der skattemæssigt også skal ske en dobbeltbeskatning af kapitalejerlånet, men mindre der sker modregning af lånet i udbytte eller løn, jf. afsnit 4.5.2.

Ved at behandle lånet i skatteretlige henseender som en hævning uden tilbagebetalingspligt, har man skatteretten løsrevet sig fra civilretten. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget at:

“Hvis et lån er omfattet af den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 E, vil det i alle skattemæssige relationer blive lagt til grund, at der hverken hos långiver eller låntager foreligger et lån. Ud over, at lånebeløbet beskattes som en hævning, betyder det, at låntager ikke får fradrag for lånet, ligesom eventuelle renteindtægter vil blive beskattepligtigt tilskud hos selskabet. Selv om der civilretligt fortsat kan være tale om et ulovligt aktionærlån, der skal tilbagebetales, vil en tilbagebetaling af det ulovlige lån ikke føre til en genoptagelse af beskatningen af lånet hos aktionæren. Dette svarer til, at det ikke er muligt at ophæve beskatningen ved tilbagebetaling af løn eller udbytte.”¹²⁹

Denne løsrivelse for kapitalejerlån fra den civilretlige regulering i skatteretlige henseender, giver flere udfordringer. En udfordring er, at kapitalejerlånet fortsat er reguleret og anset som et lån med tilbagebetalingspligt regnskabsmæssigt, selskabsretligt m.m. Mens det i skatteretten reelt er tale om en udbetaling af løn eller udbytte og derfor ikke foreligger nogen tilbagebetalingspligt.

Denne ”fiktive” transformation af kapitalejerlånet, har en skattemæssige konsekvens, at der som hovedregel sker dobbeltbeskatning hos kapitalejeren. Dette skyldes, at kapitalejerlånet skatteretligt beskattes, som udbytte eller løn ved tidspunktet for optagelsen af lånet, mens der fortsat er tilbagebetalingspligt af kapitalejerlånet. Kapitalejer skal derfor være yderst opmærksom på at tilbagebetalingen sker korrekt, eller vil tilbagebetalingen udløse dobbeltbeskatningen. Skats administrative praksis har medført, at der kan modregnes i løn eller udbytte, hvis kapitalejerlånet udloddes i henhold til en vurderingsberetning – se afsnit 4.5.2.

Lovgiver er blevet kritiseret i flere høringsbreve og er blevet stillet spørgsmål vedrørende om dobbeltbeskatningens anvendelse¹³⁰. Lovgivers svar på det i høringsbrevet var, *”Den påpegede dobbeltbeskatning kan undgås ved at undlade at optage lån i selskabet. Aktionæren er således selv herre over konsekvenserne.”*¹³¹

Her henviser lovgiver, til at beskatning kan undgås, hvis kapitalejerlån bliver modregnet i andre værdier end kontanter, fx en fordring i form af udbytte. Hvorfor lovgiver mener, at der kun sker beskatning af kapitalejerlån

¹²⁹ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 27.

¹³⁰ Skatteministeret, L 199, Bilag 2, Høringsskema, 2012, 20.

¹³¹ Skatteministeret, 20.

en gang. Disse regler, er dog svære for kapitalejeren at forstå, da en forkorte tilbagebetaling eller reparation af lånet, som resultere i en dobbeltbeskatning.¹³²

Hvis der drages paralleller til norsk skatteret, hvor formålet med indførelsen af skattereglerne var de samme som i dansk skatteret. Kan det vække undring at det efter norsk skatteret, er væsentlige mere lempelige med beskatningen, hvor der som hovedregel kun beskatning af kapitalejerlånet ved udbetalingstidspunktet, uanset om lånet bliver tilbagebetalt. Det er endda muligt for kapitalejeren at få en skattefrit kapitalejerlån, hvis ikke det overstiger NOK 100.000 og tilbagebetales efter 60 dage.

Det kan derfor undres, at lovgiver har indført en hovedregel om dobbeltbeskatning, med argumentet om, at lånet kun beskattes en gang, hvis lånet modregnes korrekt. I stedet kunne lovgiver have gjort loven mere gennemskuelig og som udgangspunkt ikke beskattede kapitalejerlånet en gang.

8.3.3 Skattemyndighedernes mangler ressourcer til vurdering af debtors insolvens

Skattemyndighederne havde før lovens indførelse udfordringer med vurderingen om kapitalejeren var insolvent på lånetidspunktet og om beskatningen af kapitalejerlånet derfor skulle ske efter de LL § 16 A. Følgende fremgår af lovbemærkningerne at:

*”Der sker dog ifølge praksis beskatning af aktionærlån på udbetalingstidspunktet, hvis det allerede på dette tidspunkt står klart, at aktionæren ikke vil være i stand til at tilbagebetale lånet som følge af insolvens. Insolvensbedømmelsen er imidlertid vanskelig at håndtere, fordi den kræver, at SKAT skal foretage en dybtgående undersøgelse af aktionærens samlede økonomi, hvor det nødvendige materiale kan være svært at fremskaffe.”*¹³³

Hvis insolvensbedømmelsen blev foretaget og Skat kunne statuere at debitor var insolvent, ville personen blive beskattet, som løn eller udbytte, da det blev vurderet at lånetageren ikke havde tilbagebetalingshensigter, da lånet blev optaget.¹³⁴

Det kan argumenteres, at lovgiver har valgt at indføre LL § 16 E, fordi Skat ikke har de nødvendige ressourcer for at træffe en afgørelse om beskatning på baggrund af kapitalejerens økonomiske status. Der kan stilles spørgsmålstegn ved, om skattemyndigheder har en pligt til at afsætte ressourcer til at foretage disse vurderinger, i stedet for at indføre en dobbeltbeskatning, som rammer personer, som foretager et kapitalejerlån uagtet om de er i henhold eller i strid med SL § 210.

I norsk skatteret, fremgår det af formålet med skattereglerne, er at beskatte alle kapitalejerlån, da det også der var svært for skattemyndighederne at foretage en vurdering om kapitalejeren havde tilbagebetalingshensigter

¹³² Birgitte Erhardtson, “Direktør Fik Kræft Og Mistede Overblikket over Økonomien – Nu Har Familien Fået Skatteregning På Tre Mio. Kr. Og Trues Med Straffesag,” 2019, <https://www.berlingske.dk/business/direktoer-fik-kraeft-og-mistede-overblikket-over-oekonomien-nu-har>.

¹³³ Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12, 7.

¹³⁴ SKM2009.523.BR, n.d.

– se afsnit 6.2.3. Dog bliver kapitalejerlånet kun beskattet en gang, selvom lånet bliver tilbagebetalt, modregnet eller eftergivet.

8.3.4 Skatteministeriets holdningsskift fra 2008 til 2012 vedrørende beskatningsreglerne

Det skal bemærkes, at Skatteministeriet blev spurgt om deres holdning til lovgivning af kapitalejerlån i 2008, i forbindelse med Moderniseringsudvalgets betænkning til SL. Skatteministeriets holdning var positiv og støttende en lovgivning af kapitalejerlån, men det skattemæssige incitament til at tage kapitalejerlån måtte ikke blive større ved en lovgivning, så det blev mere favorabelt at optage et kapitalejerlån som alternativ til et skattepligtigt udbytte eller løn. Skatteministeriet udtalte i Moderniseringsudvalgets betænkning at, *”En liberalisering af aktionærlånsforbuddet bør derfor efter Skatteministeriets opfattelse ledsages af nye skatteregler om, at aktionærlån, der ikke er ydet på markedsvilkår og mod behørig sikkerhedsstillelse m.v., skal beskattes som udbytte eller som løn.”*¹³⁵

Det kan vække undring, at Skatteministeriet har ændret holdning siden 2008, hvor de argumentere for en ny lovhjemmel til beskatning af kapitalejerlån der ikke er ydet på markedsmæssige vilkår, skulle beskattes som løn eller udbytte og dermed mindske statens provenutab. Holdningen var dog anderledes i 2012, hvor formålet var at fjerne de skattemæssige incitamenter ved kapitalejerlån, ved at beskatte samtlige kapitalejerlån efter reglerne om hævnning uden tilbagebetalingspligt.

Det kan diskuteres om Skats complianceundersøgelser og FSR analyser om ulovlige kapitalejerlån fra 2011, har været med til at påvirke dette holdningsskift. I Skats complianceundersøgelser viste at i 2010 trods et forbud vedrørende kapitalejerlån fortsat fremgik cirka 4. mia. kr. ulovlige kapitalejerlån i selskabers årsrapporter. Derudover viste FSRs analyse fra 2011, at der var sket en fordobling af kapitalejerlån fra 2006 til 2010, så der var 15.000 årsrapporter med anmærkninger om ulovlige kapitalejerlån¹³⁶.

I analyserne i afsnit 7.1, er det blevet påvist, at det er hensigtsmæssigt at lovgivning af kapitalejerlån, som er ydet i henhold til SL § 210 stk. 2. Derudover er det i afsnit 8.1 blevet påvist, at der ikke er nogen skattemæssige fordele, ved at optage et lån på markedsmæssige vilkår. Derfor må det vurderes, at lovgiver har indført LL § 16 E, vedrørende lån ydet i henhold til SL § 210, på et uoplyst grundlag.

Der kan dog stilles spørgsmål om, at lovgiver alligevel har indført en hårdere beskatningshjemmel, til et formål, som ikke er reelt. Det fremgår ikke af lovforarbejderne, hvad der har fået lovgiver til at indføre bestemmelserne, men det kan ikke udelukkes, at pres fra omverden, blandet fra skats compliance undersøgelser og FSR analyser, kunne have påvirket lovgiver til at indføre loven i en affekt over udviklingen af kapitalejerlån.

¹³⁵ *Betænkning Nr. 1498 Af 2008*, 495.

¹³⁶ FSR – Danske Revisorer, *Brug Af Ulovlige Lån Til Aktionærer, Anpartshavere Og Ledelser i Danske Virksomheder – September 2011* (København, 2011).

8.3.5 Proportionalprincippet i henhold til LL § 16 E

Det juridiske begreb proportionalprincippet skal sørge for, at en lov opfylder sit formål uden, at gå udover hvad, der er nødvendigt for at virkeliggøre formålet. Proportionalprincippet er et toleddet princip, som sørge for, at en lovgivning er egnet til at opfylde dets formål samt at loven ikke går udover hvad der er nødvendigt for at opnå formålet.¹³⁷ For at undersøge proportionalprincippet for LL § 16 E, skal det undersøges om reglen er egnet til at opfylde sit formål samt reglen ikke er for vidtgående i forhold til opfyldes af dette. Det officielle formål for LL § 16 E, er at fjerne de skattemæssige incitamenter ved at tage et kapitalejerslån i stedet for et udbytte.

8.3.5.1 Opfylder LL § 16 E, de egnede kriterier for lovens formål

De egnede kriterier for LL § 16 E, er at fjerne de skattemæssige incitamenterne kapitalejeren har ved at foretage et kapitalejerslån i som alternativ for udbytte. Derfor bliver et lån nu anset, som en hævnning uden tilbagebetalingspligt, hvorfor der sker beskatning af lånet, så snart at det bliver ydet. En kapitalejer bliver med nu beskattet af sit kapitalejerslån efter LL § 16 E, som enten løn eller udbytte ved udbetalingstidspunktet. På baggrund af denne beskatning, kan det vurderes, at kapitalejeren ikke har noget skattemæssige incitament til at foretage et kapitalejerslån, da det som hovedregel bliver dobbeltbeskattet. Det vurderes derfor at LL § 16 E, egnede kriterier opfylder sit formål.

8.3.5.2 Går det ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå formålet

Det andet led i proportionalprincippet skal klarlægge, om loven går udover hvad der nødvendigt for at opnå formålet. Ovenfor er det vurderet, at LL § 16 E, egner sig til at opfylde sit formål. Dog kan det diskuteres, om LL § 16 E, går udover sit formål.

LL § 16 E, beskatter kapitalejerslån på udbetalingstidspunktet ved at klassificere lånet til en hævnning uden tilbagebetalingspligt i skatteretlige henseender. Denne transformation dobbeltbeskatning hos låntageren, med mindre lånet bliver modregnet i løn eller udbytte.

Ved lovlige kapitalejerslån ydet efter SL § 210, skal lånet være ydet på markedsmæssige vilkår. Lån der er ydet på markedsmæssige vilkår, er der ikke nogen skattemæssige fordele ved for kapitalejeren, da han kunne gå i sin bank og få et lån til samme vilkår. Det kan derfor undre at lån, som er civilretligt lovligt, skal dobbeltbeskattes.

LL § 16 E, er også for vidtgående, i forhold til sit formål, da formålet allerede var opfyldt med LL § 2, som fortog en korrektion af renten, der ikke var på markedsmæssige vilkår – se afsnit 8.3.1.

Derudover kan det argumenteres, at LL § 16 E, er for vidtgående, hvis den sammenlignings med de norske skatteregler hvor et kapitalejerslån kun beskattes en gang, fordi det er sidestillet med et udbytte - se afsnit 6.2.2. Beskatningen er begrundet med at det var svært at vurdere kapitalejeren tilbagebetalingshensigter samt

¹³⁷ Nielsen and Tvarnø, *Retskilder Og Retsteorier*, 136.

vurderingen af markedsvilkårene var svære at træffe. I modsætning til dette, bliver et lovligt lån efter dansk ret som hovedregel dobbeltbeskattet, fordi skattemyndighederne ikke havde udfordring med at foretage en vurdering af lånevilkårene. Det kan derfor vurderes, at når en lån i norsk ret, kun beskattes en gang og opfylder formålet med at fjerne de skattemæssige fordeleudbytte på udbetalingstidspunktet, så er LL § 16 E, for vidtgående når der som hovedregel dobbeltbeskattes.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at LL § 16 E, er for vidtrækkende i forhold til sit formål, da formålet er at fjerne de skattemæssige incitament. Loven har medført, at et kapitalejerlån har en større konsekvens end fx at foretage et lovligt udbytte af samme frie midler. Det fremstår ikke hensigtsmæssigt, at et kapitalejerlån er mindre attraktivt at foretage end et udbytte, specielt ikke hvis man ser det fra et kreditorperspektiv, hvor kreditor er bedre stillet ved et kapitalejerlån end et udbytte, jf. afsnit 7.1.2.

8.3.5.3 *Alternative løsninger til lovgivning, som kan opfylde formålet og gå udover det*

Dette afsnit vil diskutere, om alternative skatteregler end LL § 16 E kan opfylde samme formål, men som er mindre indgribende end, at skal ske dobbeltbeskatning af så snart et kapitalejerlån er foretaget.

Det er i afsnit 8.3.1.1 blevet argumenteret for, at der ved de tidligere regler, allerede var hjemmel i LL § 2, til at fjerne de skattemæssige fordele, da låntageren ikke har en økonomisk eller skattemæssige fordel et lån som er ydet på markedsmæssige vilkår. Disse regler ville som udgangspunkt opfylde samme formål og samtidig være mindre indgribende end LL § 16 E, da hele lån hovedstolen ikke bliver dobbeltbeskattet, men lånet faktisk vil blive behandlet som et lån og behandlet efter de regler og ikke hævnning uden tilbagebetalingspligt.

Efter de tidligere regler, blev en kapitalejer beskattet af sit kapitalejerlån, som løn eller udbytte, hvis han var insolvent da lånet blev foretaget – se afsnit 8.3.1.2. Med LL § 16 E, bliver alle omfattede kapitalejerlån beskattes som løn eller udbytte. Det kan argumenteres, at det vil være mere hensigtsmæssigt kun at beskatte folk, som udnytter kapitalejerlån som alternativ til løn eller udbytte, ved at optage lån de ikke kan tilbagebetale. Et tænkt eksempel er, hvis kapitalejer yder sig selv et lån efter SL § 210, men ikke overholder afdragsordningen. Her kunne lovgiver i stedet have indsat en formodningsregel, om at hvis kapitalejeren ikke tilbagebetale på kapitalejerlånet, ville der ske beskatning som løn eller udbytte på udbetalingstidspunktet, i stedet for med det samme at beskatte kapitalejeren. Ved denne formodningsregel ville kapitalejeren have mulighed for påvise, at han solvent på udbetalingstidspunktet og lånet derfor ydet på markedsmæssige vilkår, men hans insolvent var grundet forhold som indtræf efterfølgende. Derfor kapitalejeren kunne have forudset den fremtidige insolvens og dermed foretaget en anden vurdering af de markedsmæssige vilkår.

Denne formodningsregel, kunne også sørge for, at skattemyndighederne ikke skulle foretage vurderinger, af alle forhold, men kun over dem, som kapitalejeren klagede over. Skattemyndighederne ville i disse sager også have en bevismæssige fordel, da kapitalejeren skal kunne bevise at insolvensens var indtruffet efter at lånet blev ydet.

8.4 Vurdering af det reelle skatteretlige formål

Dette afsnit vil lave en sammenfatning, af ovenstående argumenter, som skal benytte, til at redegøre for lovgiver reelle formål med indførelsen af LL § 16 E.

Lovgiver har redegjort, at formålet med LL § 16 E, er at fjerne de skattemæssige incitamentet ved kapitalejrlån. Det officielle formål er blevet påvist ikke holder, da kapitalejrlån ydet på markedsmæssige vilkår bliver beskattet som løn eller udbytte, mens lån ydet af tredjemand til samme vilkår, ikke bliver beskattet. Hvis dette er lovens reelle formål, ville det betyde, at fx banklån skal beskattes, som løn eller udbytte på udbetalingstidspunktet.

Det reelle formål kan på baggrund af ovenstående analyser, vurderes til at være at dobbeltbeskattet kapitalejeren, for at han yder sig selv et kapitalejrlån som civilretligt er lovlige. Denne dobbeltbeskatning kan også anses som en straf for at en kapitalejer yder sig selv et lån.

At det reelle formål er en strafskat begrundes med, at lovgivers formål med LL § 16 E, om at fjerne de skattemæssige incitamentet, allerede blev varetaget af LL § 2. Hvorfor en yderligere beskatning er en straf.

Det er analyseret, at lovgiver med indførelsen af LL § 16 E, har indført komplicerede regler for skattebehandlingen af kapitalejrlån. Specielt når kapitalejrlånet civilretligt er lovligt, men skatteretligt anses som en hævnning uden tilbagebetalingspligt uagtet lovligheden af lånet. Denne transformation gør reglerne for kapitalejrlån svære at forstå og kapitalejeren skal være yderst påpasselig med hvilke dispositioner han foretager sig. Hvis ikke kapitalejeren er opmærksom, vil en tilbagebetaling medføre en dobbeltbeskatning af lånet. At kapitalejrlånet civilretligt anses for at være lovligt, er det påvist, at der ikke er nogen skattemæssige incitamentet, hvorfor der ikke er nogen hensigt med formålet med LL § 16 E, da de skattemæssige fordele, da de ikke eksistere.

Derudover fremgår det af afsnit 8.3.4, at skatteministeren har ændret holdning i forhold til hvilke lån, som skal beskattes, fra 2008 til 2012. Først skulle kun lån på ikke markedsmæssige vilkår beskattes, hvorefter at alle lån skulle beskattes. Det er blevet vurderet, at det holdningsskift, er sket på et oplyst grundlag, da der ikke er nogen skattemæssige fordele, ved lån, der er ydet på markedsmæssige vilkår.

Hvis dette ses i sammenhæng med, at Skat ikke har afsat nok ressourcer til, at vurdere om lån bliver foretaget om, kapitalejeren er insolvent på lånetidspunktet, men i stedet indført LL § 16 E. Det fremgår det klart, at hensigten med loven er at fjerne et ”problem”, ved at dobbeltbeskatte dem for er roden til ”problemet”. Når indførelsen er loven er sket på baggrund af at kapitalejrlån er et problem, ville indførelsen muligvis kunne give mening, men når det er blevet påvist at der ikke er et problem med lån ydet i henhold til SL § 210, vurderes det at formålet med LL § 16 E, at straffe kapitalejere med en dobbeltbeskatning.

9 Hvilke hensyn vil genindførelsen af revisionspligten tage højde for

I dette kapitel vil der blive taget udgangspunkt i debatten om kapitalejerlån, hvor der er blevet argumenteret at genindførelsen af revisionspligten vil beskytte kreditor og øge skatteprovenuet.¹³⁸ Derfor vil dette kapitel undersøge, om afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber hjælper med opnåelsen af formålet SL § 210, og LL § 16 E.

9.1 Revisors opgave

Det er i afsnit 5.2 blevet redegjort for, hvad revisor skal undersøge i forbindelse med revision af årsregnskabet. Revisor skal efter erklæringsbekendtgørelsens §§ 7 stk. 2 nr. 2 og 9 stk. 2, angive en supplerende oplysning i sin erklæring. Erklæringen skal indeholde, oplysninger om at revisor i forbindelse med revisionen af selskabets årsregnskab, er blevet bekendt med forhold som kan medføre at selskabsdeltagerne kan i falde erstatnings- eller strafansvar for at fx overtrædelse af SL.

I debatten om revisionspligten, er det blevet fremlagt, at grundet kapitalejerlån, er selskabets kreditorer udsat for risiko og skat mister skatteprovenu, fordi selskaber ikke får revideret deres årsrapporter. Disse argumenter, er de samme hensyn, som har været formålet bag SL § 210 og LL § 16 E. FSRs yderligere argumenteret for at afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber, ville kunne medføre at hensynene ville blive overholdt, hvis alle danske selskaber blev revideret.¹³⁹

9.2 Kreditorbeskyttelse

Kreditorbeskyttelsen bliver varetaget, af de selskabsretlige regler. Det er derfor nødvendigt at undersøge, hvad det er revisor, skal kontrollere ved et kapitalejerlån i forhold til kreditorbeskyttelsen. Hvis der tages udgangspunkt i analysen af SL § 210, i kapital 7, formål er det blevet påvist, at det officielle formål er lovens reelle formål. Dette er begrundet med, at det er hensigtsmæssigt, at lovliggøre kapitalejerlånene, fordi kreditorbeskyttelsen er behørigt iagttaget, ved at lånet ydes på markedsmæssige vilkår og af selskabets frie reserver.

Selskabets kreditor vil endda være bedre stillet ved et kapitalejerlån end ved et udbytte, da selskabets kreditor kan forvente, at lånet bliver tilbagebetalt. Derfor er der ikke større risiko for kreditor, hvis der bliver ydet et kapitalejerlån i stedet for andre transaktioner, som selskabet kan benytte de frie midler til.

Når selskabet yder et kapitalejerlån, skal dette fremgå af årsrapportens balance. Der skal omklassificeres et beløb fra selskabets frie midler til posten ”*reserve for udlån og sikkerhedsstillelse*”, svarende til kapitalejerlånet. Derudover skal det fremgå af noten, hvilken rente kapitalejerlånet er ydet til og hvor meget der er afdraget i løbet af året, se afsnit 5.1.2. Kreditor har derfor mulighed for at få indsigt i lånet og træffe en beslutning på grundlag af årsrapportens oplysninger.

¹³⁸ FSR – Danske Revisorer, ”Antallet Af Advarsler Fra Revisorerne Falder Fortsat.”

¹³⁹ FSR – Danske Revisorer.

Det kan derfor vurderes, at FSRs argument om, at der skal genindføres revisionspligt for alle danske selskaber, fordi selskabets kreditor har større risiko ved kapitalejerlån, ikke holder. Det er fordi kapitalejerlån i henhold til SL § 210, ikke udgøre en større risiko for at kreditor lider tab, end enhver anden transaktioner, som selskabet kan foretage af selv samme midler. En revision af alle selskaber vil derfor ikke hjælpe med opnåelsen af lovens formål.

9.3 Skatteunddragelse

Den sekundære hensyn ved SL § 210, vedrørende skatteunddragelse er varetaget ved at lånet ydes på markedsmæssige vilkår, da der ikke er nogen skattemæssig fordel ved lån på markedsvilkår. Derudover er dette hensyn er af lovgiver blevet argumenteret, er opfyldt, ved indførelsen af LL § 16 E.¹⁴⁰

Formålet med LL § 16 E, er at fjerne de skattemæssige. Det er i afsnit 8.2, blevet påvist, at det officielle formål med LL § 16 E, ikke holder, fordi lån på markedsmæssige vilkår ikke har noget skattemæssig fordel. Derfor er det blevet vurderet, at formålet med LL § 16 E, er at dobbeltbeskatte kapitalejeren for at yde dem selv et lån, der civilretlig er lovligt. Derfor kan dobbeltbeskatningen anses, som en straf for at kapitalejere foretager et kapitalejerlån.

Hvis det argumenteres for genindførelsen af revisionspligten med, at revisor skal kontrollere de officielle formål, vil det betyde, genindførelsen af reglerne sker på baggrund af et uholdbart formål. Formålet er blevet påvist til ikke at holde, så den skat, revisor skulle kontrollere, er en strafskat.

På samme måde vil argumentet, være hvis man tager udgangspunkt i, at revisor skal kontrollere at kapitalejeren ikke får en skattemæssig fordel, ved lånet der er ydet på markedsmæssige vilkår. Dette argument holder heller ikke, når det er påvist, at der ingen rentefordel er ved lån på markedsmæssige vilkår.

Når LL § 16 E, er indført for at straf kapitalejerne, vil det også betyde, at FSR argument om, at Skat mister skatteprovenu ikke holder. Fordi det skattegab, der kommer ved et kapitalejerlån, kun er opstået ved at kapitalejeren dobbeltbeskattes.

Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at afskaffelse af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber, da det officielle formål ikke holder, hvorfor det ikke vil skal hjælpe til opnåelsen af LL § 16 E.

9.4 Lempelsen af revisionspligten resulterer ikke i mere fejlbehæftede årsrapporter

I 2018 har Erhvervsstyrelsen foretaget den seneste undersøgelse af revisionspligten. I forhold til kapitalejerlån har undersøgelsen, kommet frem følgende tabel vedrørende omfanget af ulovlige kapitalejerlån fra 2012-2016:

¹⁴⁰ Bemærkninger Til L 23 Af 2016, 4.

	Fuld revision	Andre Erklæringer	Ingen erklæring	I alt
Andel af årsrapporter, hvor regnskabsopstillingen angiver posten ”tilgodehavende hos selskabsdeltagere og/eller ledelse”	2,6%	6,1%	1,6%	3,5%
Andel af revisorerklæringer med supplerende oplysninger / fremhævelse af forhold om ulovligt lån	3,2%	I/R	I/R	I/R

141

Tabellen viser, at der ikke er signifikant forskel mellem, de forskellige erklæringstyper. Dog er væsentlig flere selskaber, som har fået foretaget enten review eller assistance erklæring, der har et kapitalejerlån. Dette er af undersøgelse, blevet begrundet med, at kan skyldes at selskaberne ikke ønsker, at have en supplerende oplysning om at det ulovlige kapitalejerlån.¹⁴²

Derudover fremgår det af undersøgelsen, at der ikke er statistisk signifikant forskel på fejl i den selvangivelsen til Skat, for selskaber som har fået yderført en revision eller ej.

Hovedkonklusionerne i undersøgelsen, er at der ikke er signifikant forskel på om et årsregnskab er revideret eller ej, men det er betydeligt færre fejl, hvis selskabet benytter en revisor. Benyttelse af revisor skal ikke nødvendigvis være ved fuld revision, men også review og assistance erklæringer er med til at reducere fejlene i årsrapporten og selvangivelsen til Skat.¹⁴³

Historisk har Erhvervsstyrelsen årligt foretaget lignende undersøgelser for det gældende regnskabsår, de tidligere undersøgelser har omfattet regnskabsår 2006 til 2011¹⁴⁴. Aller undersøgelserne er kommet frem til den samme konklusion som undersøgelsen i 2018. Der er ingen signifikant forskel på fejl, mellem reviderede og ikke reviderede årsrapporter, men der er færre fejl, hvis en revisor hjælper med årsrapporten.

Det følger af FSR undersøgelse fra 2016, at godkendte revisorer i forbindelse af revision af årsrapporten ofte foretager korrektioner, af beskatningen af kapitalejerlån. Det er over 55 pct. af revisorerne der i forbindelse med deres arbejde oplever, at der skal foretages en korrektion af kapitalejerlånet. De hyppigste årsager til korrektionerne er bogføringsfejl og misforståelse af reglerne for hvad der skal beskattes. Kun 8 pct. laver fejlene for bevidst at svindle.¹⁴⁵

¹⁴¹ Erhvervsstyrelsen, *Undersøgelse Af Det Fremadrettede Behov for Revisionspligt*, 2018, 40.

¹⁴² Erhvervsstyrelsen, 40.

¹⁴³ Erhvervsstyrelsen, 7.

¹⁴⁴ *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2008; *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2009; *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2011; *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2012; *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt for Regnskabsårene 2010 Og 2011*, 2014.

¹⁴⁵ FSR – Danske Revisorer, *Korrektion Af Skattebetaling i Forbindelse Med Revision*, 2016, 4–5.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at en fuld revisionspligt ikke er nødvendig for at årsrapporten er retvisende, da der ikke er signifikant forskel på antallet af fejl, hvis årsrapporten ikke er revideret. Det er dog klart en fordel, hvis selskabet har fået en form for hjælp fra en revisor, til udarbejdelsen af årsrapport, da de årsrapporter er mindre behæftet med fejl. En revisor ville også kunne rådgive selskaber til at kunne forstå reglerne, da det klart er indtrykket af, selskabernes fejl ligger i misforståelser.

9.5 Opsamling

Det er i dette kapitel blevet undersøgt, som afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber vil kunne hjælpe på opnåelse af formålene bag SL § 210, og LL § 16 E.

I forhold til formålet med SL § 210, er vil en genindførelse af revisionspligten, ikke kunne hjælpe opnåelsen af dette. Det begrundes med, at et kapitalejerlån ydet efter SL § 210 stk. 2, varetager selskabets kreditors interesse, da der ikke er større risiko ved kapitalejerlån end andre transaktioner. Derudover stiller kapitalejerlån kreditor bedre end ved fx udbytte, da kreditor ikke kan søge fyldestgørelse i et udbetalt udbytte i modsætning til et kapitalejerlån. Derudover vil det af årsrapportens balance og note fremgå, at der er ydet et kapitalejerlån, så kreditor ikke er i tvivl om forholdet.

Derudover der vil afskaffelsen af muligheden for, at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber ikke hjælpe på opnåelsen af formålet med LL § 16 E. Dette skyldes, at formålet ikke holder, da det beskatter lån, som er ydet på markedsmæssige vilkår. Derudover er forholdet for vidtgående i forhold til, at det skal fjerne det skattemæssige incitament med kapitalejerlån. Det skattemæssige incitament eksisterer ikke ved lån på markedsmæssige vilkår, og med LL § 2, varetog allerede det formål, ved at foretage en korrektion af lånet vilkår, hvis ikke det var ydet på markedsmæssige vilkår.

I kapitlet er det blevet påvist, på baggrund af Erhvervsstyrelsens evalueringer, at der ikke er signifikant forskel på om årsregnskabet bliver revideret eller ej. Dette skyldes, at der ikke er væsentligt flere fejl i et ikke revideret årsregnskab end i et revideret. Dog er der betydeligt flere fejl i årsrapporter, som slet ikke har fået nogen form for bistand fra en revisor i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten.

10 Konklusion

Formålet for specialet har været at undersøge om afskaffelsen af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber, ville kunne opnå formålene med SL § 210, og LL § 16 E.

I kapitel 2 er den historiske gennemgang af selskabslovgivningen og LL vedrørende kapitalejerlån og fravalg af revision gennemgået. De selskabsretlige regler, har først været lovlige, ulovlige og nu lovlige igen. Den seneste lovliggørelse ved L 23, skete fordi formålene med SL § 210, behørigt varetog kreditorhensynet, ved at lånet blev ydet på markedsmæssige vilkår og af selskabets frie midler. Derudover var det skattemæssige incitament fjernet med indførelsen af LL § 16 E. Kapitalejerlån i skatteretten er tidligere blevet reguleret af LL § 2, der foretog en rentekorrektion af lån, som ikke var ydet til markedsrenten. Hvis kapitalejeren blev anset, som solvent, blev der ikke foretaget yderligere beskatning, men hvis kapitalejeren var insolvent, blev lånet beskattet som løn eller udbytte. LL § 16 E, i 2012 blev indført ved L 199 for, at fjerne de skattemæssige incitament ved kapitalejerlån. Dette blev varetaget ved at kapitalejeren, som hovedregel blev dobbeltbeskattet af kapitalejerlånet. I forhold til lempelsen af revisionspligten er der siden 2006 og frem til 2012 blevet lempet på reglerne. Dette er begrundet med, at man blandt andet skulle fjerne byrderne for selskabet samt øge konkurrenceevnen for danske selskaber.

I specialets kapitel 3 og 4 er reglerne og konsekvenser for kapitalejer udledt i henhold til selskab- og skatteretten. Kapitalejerlån i selskabsretten reguleres efter SL § 210, hver der er en betinget mulighed for at yde kapitalejerlån til selskabsdeltagerne. Betingelserne for at yde et kapitalejerlån fremgår af SL § 210 stk. 2, og er: at lånet ydet af selskabets frie midler, på markedsmæssige vilkår, det er godkendt på selskabets generalforsamling samt at det først kan ydes efter selskabet har aflagt sin første årsrapport. Omfattet af bestemmelsen er selskabets ledelse og alle kapitalejere, samt personer der står kapitalejeren særligt nær. Uagtet om lånet er ydet i strid til SL § 210 stk. 2, kan selskabet yde lån til selskabsdeltagere under betingelse af at lånet falder ind under en af undtagelsesbestemmelserne i SL §§ 211-214. Undtagelsesbestemmelserne omfatter lån til danske og visse udenlandske moderselskaber, lån ydet i led af sædvanlige forretningsdispositioner, lån ydet af pengeinstitutter og lån til medarbejdere i forbindelse af køb af selskabets kapitalandele. Hvis der ydes et lån i strid med selskabets skal lånet straks tilbagebetales, med en årlig rente på 10,05 pct. Det er Erhvervsstyrelsen som fører kontrol med overtrædelser af SL § 210 og hvis lånet er over en ikke ubetydelig størrelse, kan forholdet blive politianmeldt.

I skatteretten bliver kapitalejerlån reguleret af LL § 16 E. Omfattet af bestemmelsen er selskabets kapitalejere der har bestemmende indflydelse over det långivende selskab. Den bestemmende indflydelse opgøres, som udgangspunkt ved at kapitalejeren har mere end 50 pct. af stemmerne i selskabet. Til denne opgørelse, skal kapitalejerens nærtstående kapitalandele også tælle med. Dispositioner der er omfattet af bestemmelsen er lån, sikkerhedsstillelse og midler stillet til rådighed for kapitalejeren. Et kapitalejerlån bliver som hovedregel dobbeltbeskattet som henholdsvis løn eller udbytte, da lånet skattemæssigt ikke anses om et lån men i stedet som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Det er dog muligt at undgå denne dobbeltbeskatning, ved at modregne lånet i andre værdier end kontanter fx løn eller udbytte. Det er et krav for denne modregning at lånet kan rummes indenfor selskabets frie reserver eller modregningen anses for at være svarende til almindeligt

vederlag. Dispositioner der er undtaget den skattemæssige behandling er lån på sædvanlige forretningsmæssige vilkår og sædvanlige lån fra pengeinstitutter. Da kapitalejerlånet ikke anses, som et lån i skatteretten medfører dette, at selskabet ikke skal beskattes af renteindtægterne og kapitalejeren ikke får fradrag for renteudgifterne.

Kapitel 5 indeholder den regnskabsmæssige behandling kapitalejerlån, reglerne for fravalg af revision og revisors erklæringsmæssige opgaver i forbindelse med kapitalejerlån. Hvis et selskab yder selskabsdeltagerne et kapitalejerlån, skal der i årsrapportens balance omklassificeres et beløb svarende til lånets størrelse fra posten ”overført resultat” til posten ” Reserve for udlån og sikkerhedsstillelse”. Hvis lånet er ydet til et ledelsesmedlem, skal det fremgå en note i forlængelse af posten ”Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse”, hvor lånets rente, udvikling med mere skal fremgå. Hvis et selskab er underlagt revisionspligt, skal revisor i sin revisionspåtegning supplerende oplysning fremhæve, hvis han er blevet bekendt med strafbare forhold fx et kapitalejerlån. Revisor skal kun afgive en supplerende oplysning om kapitalejerlån i forbindelse med fuld revision af årsrapporten eller ved udvidet gennemgang. Hvis selskabet har fravalgt den lovpligtige revision, men får en hjælp til aflæggelsen af årsregnskabet, vil en oplysning overtrædelse af selskabsloven være i strid med revisors tavshedspligt. Selskabet kan fravælge revision hvis de i to sammenhængende år er under størrelsesgrænserne: balancesum mio. kr. 4, nettoomsætning mio. kr. 8 og antal gennemsnitlige medarbejdere 12. Derudover er det et krav at generalforsamlingen træffer en beslutning om dette og oplyser det i forlængelse med årsrapportens ledelsespåtegning.

I kapitel 6 af specielet er der blevet foretaget en komparative analyse af de svenske selskabsretlige regler vedrørende kapitalejerlån. Derudover er de norske selskabs- og skatteretlige regler vedrørende kapitalejerlån også blevet analyseret. Dette er sket med henblik på at undersøge hvilke formål der blev varetaget ved reglerne indførelse.

I svensk ret er kapitalejerlån er reguleret i aktiebolagslagens kapitel 21. Hovedreglen er at der er et forbud mod kapitalejerlån. Omfattet af dette forbud er alle kapitalejere og ledelsesmedlemmer. Derudover er nærtstående omfattet af forbuddet. En undtagelse til reglerne er kapitalejere der ejere mindre end 1 pct. af kapitalandele i det långivende selskab. Til opgørelsen af kapitalandele indgår også de nærtståendes kapitalandele. Formålet med forbuddet i svensk ret, varetager de samme hensyn, som de tidligere regler i dansk selskabsret gjorde. Det var kreditorbeskyttelse og skatteunddragelse. Formålet med undtagelsen er at småaktionærer har en ringe indflydelse i selskabet og derfor ikke påvirke, at lånet bliver ydet til fordelagtige vilkår. Sådant et lån, anses for at være ydet på markedsmæssige vilkår. Derudover er det af lovgiver vurderet af småaktionæren ikke har indflydelse til yde sig selv lån, som bringer selskabskapitalen i fare. Lovgiver mener derfor, at disse lån ikke yder gør en risiko for selskabet kreditorer samt at der ikke er nogen skattemæssig fordel ved dem.

I norsk ret bliver kapitalejerlån behandlet ens i aksjeloven og allmennaksjeloven. Kapitalejerlån er reguleret i aksjelovens § 8-1 og har siden 1972 været lovlige, hvis de ydes et lån på baggrund af selskabets frie midler. Formålet med lovliggørelsen har været at lovliggøre en disposition, som selskabet kan foretage for at give det mere fleksibilitet og det er vurderet at selskabets kreditor er beskyttet ved at de frie midler benyttes.

Det konkluderet på baggrund af de svenske og norske selskabsretlige regler, at det er hensigtsmæssigt at SL § 210 er vedtaget, da SL § 210 stk. 2 kræver at kapitalejerlån er ydet på markedsmæssige vilkår og kun ydes af

selskabets frie reserve, hvorfor SL § 210 stk. 2 varetager hensynet til selskabets kreditorer og ikke giver kapitalejeren nogen skattemæssige fordele.

Derudover er de norske skatteregler og formål for kapitalejerlån blevet analyseret. Beskatningen af kapitalejerlån er reguleret i skatteloven § 10-11, hvor alle kapitalejerlån bliver beskattet som udbytte. Beskatningen sker kun en gang, hvilket betyder, at lån der tilbagebetales senere kan udbetales som skattefrit udbytte. En undtagelse til denne bestemmelse er hvis kapitalejeren foretager et lån på højst NOK 100.000 og tilbagebetaler lånet indenfor 60 dage. Formålet med loven var at begrænse kapitalejeren mulighed for at benytte kapitalejerlånet som alternativ til skattepligtigt udbytte. Hensigten med loven er også at sidestille kapitalejerlån med udbytte, hvorfor der kun sker en beskatning af lånet.

Det er på baggrund af konkluderet at der er forskellige måder hvorpå beskatningen kan foretages på, selvom man ønsker at have løst det samme formål. I norsk ret bliver kapitalejerlån kun beskattet en gang, mens det er muligt at foretage små korte lån uden at blive beskattet. Til sammenligning bliver man som hovedregel dobbeltbeskattet efter LL § 16 E.

Specialets kapitel 8 er det blevet foretaget en analyse af det hvad det reelle formål med SL § 210 er. Dette er sket for at danne grundlag for undersøgelsen om hvilke hensyn revisor skal kontrollere hvis revisionspligten genindføres. Det kan konkluderes at det officielle formål holder, da kreditorhensynet er varetaget ved at kapitalejerlån ydes efter SL § 210 stk. 2. Dette begrundes med at kapitalejerlån ydet af selskabets frie midler, allerede er midler som selskabets kreditor risikere at miste på anden lovlig vis, fx ved udbytte. Der er derfor konkluderet at der ikke nogen større risiko for selskabets kreditor ved kapitalejerlån der ydes i henhold til SL § 210.

I kapitlet er der også blevet foretaget en analyse af formålet med LL § 16 E. Det er på baggrund af den analyse konkluderet, at det officielle formål ikke holder. Dette begrundes med, at der ikke er nogen skattemæssige fordele ved, lån som er ydet på markedsmæssige vilkår. Hvis det var det reelle formål, vil det betyde, at alle lån der er ydet på markedsmæssige vilkår, uafhængigt af hvem långiveren er, skulle dobbeltbeskattes. Det er derfor konkluderet, at det reelle formål med LL § 16 E, er en straf i form af en dobbeltbeskatning. Dette begrundes med, at LL § 2, allerede fjernede de skattemæssige fordele ved kapitalejerlån, ved at korrigere et lån, som det er på markedsmæssige vilkår. Derudover har lovgiver ændret holdning 2008 hvor kun lån i strid med SL § 210 stk. 2 skulle beskattes, til i 2012 hvor alle kapitalejerlån som hovedregel skal dobbeltbeskattes. Derfor er det konkluderet at LL § 16 E, er en overflødig bestemmelse.

Derudover er der i kapitlet også blevet vurderet om LL § 16 E, opfylder proportionalprincippet. Det er konkluderet at LL § 16 E, egner sig til opnåelse sit formål om at fjerne de skattemæssige incitament, ved at fjerne alle de skattemæssige fordele ved at dobbeltbeskatte. Det er også konkluderet at LL § 16 E, er for vidtgående i forhold til sit formål, da LL § 2, allerede beskattede de skattemæssige fordele, hvorfor en dobbeltbeskatning er at gå langt ud over sit formål. Der er blevet foreslået, en mere proportional løsning om, at indsætte en formodningsregel om, at hvis kapitalejeren ikke tilbagebetaler på lånet, skal kapitalejeren bevise, at han ikke var insolvent på lånetidspunktet, i stedet for at beskatte alle kapitalejerlån.

I kapitel 9 er det blevet undersøgt om hvilken hensyn i henhold til SL § 210, og LL § 16 E, reelle formål revisor skal kontrollere i forhold til kapitalejerlån, hvis muligheden for at fravælge den lovpligtige revision afskaffes.

Det er blevet konkluderet, at revisor ikke skal kontrollere SL § 210 formål, da lånet ikke udgør en større risiko for selskabets kreditorer. Dette skyldes, at et lån på ydet af selskabets frie reserver, alligevel er midler som lovligt kan forlade selskabet. Derudover er selskabets kreditorer bedre stillet ved at et kapitalejerlån end ved fx et udbytte, da der er en tilbagebetalingspligt ved et kapitalejerlån. Derfor vil en revision ikke hjælpe på opnåelsen af formålet med SL § 210, da SL § 210 stk. 2 allerede behørigt varetager kreditorhensynet.

I forhold til hvad revisor skal kontrollere i forhold til LL § 16 E, er det blevet konkluderet, at det officielle formål ikke holder, fordi der ikke er nogen skattemæssige fordel ved et lån ydet på markedsmæssige vilkår. Det kan derfor konkluderes, at hvis revisionspligten skal genindføres, vil det ske på baggrund af et ugyldigt formål. Den skat som LL § 16 E, skaber er en straf i form af dobbeltbeskatning, som er for vidtgående til sit formål. På den baggrund er det konkluderet at revision af årsregnskab ikke hjælper med opfyldelsen af formålet, da formålet ikke eksistere. Derudover er det i kapitlet blevet konkluderet, at der ikke er signifikant forskel på fejl mellem årsrapport som er revideret og ikke revideret. Der er dog en betydelig forskel på årsrapporter som har fået hjælp af en revisor til udarbejdelsen og dem der ikke har.

Det kan på baggrund af specialet konkluderes at en afskaffelse af muligheden for at fravælge den lovpligtige revision for små selskaber ikke vil hjælpe på opnåelsen formålet bag af SL § 210, da der ikke er større risiko ved kapitalejerlån end andre lovlige transaktioner selskabet kan fortage og SL § 210 stk. 2, allerede behørigt varetager kreditorhensynet. I forhold til LL § 16 E, vil en revision af årsregnskaber ikke kunne opnå formålene bag lov, da det officielle formål ikke eksisteret og man i stedet ville opnå et formål om at straffe kapitalejere med en dobbeltbeskatning.

10.1 Perspektivering

En interessant vinkel et andet speciale kunne foretage er, at undersøge om det er muligt at udsøge ulovlige kapitalejerlån, på andre måder end ved revisors supplerende oplysning. Lån ydet i strid med SL § 210, er en ulovlig disposition og er farlige for selskabets kreditorer, da man angriber selskabets bundne kapital. Derfor vil det være hensigtsmæssigt at undersøge, om det er muligt at fjerne kapitalejerlån på anden vis end at påbyde alle selskaber revisionspligt. Her ville det være interessant, at undersøge de digitalt indberettede årsrapporter og dermed finde algoritmer, så kapitalejerlån kunne udsøges i årsrapporter som ikke er revideret ved machine learning.

Dette ville være en mulig løsning til at effektiv og mindre ressourcekrævende for en kontrolmyndighed, at opnå større regelefterlevelse. Samtidig med at det ville være mere proportionalt for selskaberne ikke at skulle bebyrdes med en påtvungen revisionspligt.

11 Litteraturliste

Afgørelser/bindende svar

Revisornævnets Kendelse Af 28. Marts 2011 – Sag Nr. 47/2010-R.

Revisornævnets Kendelse Af 29. Marts 2010 – Sag Nr. 68/2008-R.

Revisornævnets Kendelse Af 5. Juli 2010 – Sag Nr. 38/2009-S.

SKAT. SKM2014.107.SR.

SKAT. SKM2014.14.SR.

SKM 2008.913.BR.

SKM2009.523.BR.

SKM2012.661.VLR.

SKM2018.533.LSR.

TfS 1997, 641 LSR.

TfS 1998, 199H.

U.1997.265 H.

Bøger

Aarbakke, Magnus. *Aksjeloven Og Allmennaksjeloven: Lov 13. Juni 1997 Nr. 44 Om Aksjeselskaper Og Lov 13. Juni 1997 Nr. 45 Om Allmennaksjeselskaper: Lovkommentar.* 4. udg. Oslo, 2017.

Bunch, Lars, and Søren Corfixsen Whitt. *Selskabsloven Med Kommentarer.* 3. udg. København, 2018.

Friis Hansen, Søren, and Jens Valdemar Krenchel. *Dansk Selskabsret 2: Kapitalselskaber.* 4. udg. København, 2014.

Gomard, Bernhard, and Peer Schaumburg-Müller. *Kapitalselskaber Og Erhvervsdrivende Fonde.* 8. udg. København, 2015.

Krüger Andersen, Paul. *Aktie- Og Anpartsselskabsret: Kapitalselskaber.* 13. udg. København, 2017.

Kruhl, Martin Christian, and Ole B Sørensen. *Kapitalejerlån & Selyfinansiering: Selskabsretligt, Regnskab Sretligt, Erstatningsretligt, Strafferetligt Og Skatteretligt.* 1. udgave. København: Karnov Group, 2014.

Nielsen, Ruth, and Christina D Tvarnø. *Retskilder Og Retsteorier.* 4. udg. København, 2014.

Schans Christensen, Jan. *Kapitalselskaber: Aktie- Og Anpartsselskabsret.* 5. udg. København, 2017.

Steffensen, Henrik. *Årsrapporten: Kommentarer Til Årsregnskabsloven.* 7. udg. København, 2016.

Lovbemærkninger/betænkninger

Bemærkninger Til L 101 Af 1998. Forslag til lov om ændring af ligningsloven, selskabsskatteoven og skattekontrolloven. (Lovfæstelse af armslængdeprincippet og værn mod tynd kapitalisering).

Bemærkninger Til L 171 Af 2008/09. Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love.

Bemærkninger Til L 190 Af 2009/10. Lov om ændring af årsregnskabsloven og selskabsloven.

Bemærkninger Til L 199 Af 2011/12. Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven.

Bemærkninger Til L 23 Af 2016. Lovforslag til lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven

Bemærkninger Til L 50 Af 2005-06. Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), bogføringslov samt lov om statsautoriserede og registrerede revisorer.

Bemærkninger Til L 282 Af 1982. Lov om aktieselskaber.

Betænkning Nr. 1498 Af 2008. Modernisering af selskabsretten, 2008.

Betænkning Nr. 362 Af 1964. Betænkning om revision af aktieselskabslovgivningen.

NOU 1992: 29. Oslo: Lov om aksjeselskaper: utredning fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Justisdepartementet i januar 1989 for å foreta en revisjon av aksjeloven. September 1992, 1992.
<https://www.nb.no/statsmaktene/nb/3e56907969f199e653ed09eb89675d46?index=1#175>.

NOU 2014: 13. Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi 2. desember 2014, 2014.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-13/id2342691/sec1>.

Prop. 1 LS (2015-2016). Skatter, Avgifter og toll 2016 25. september 2015, 2015.

SOU 1971:15 Förslag till Aktiebolagslag m.M. Justitiedepartementet, 1971. <https://lagen.nu/sou/1971:15>.

Love

Aksjeloven. Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, 1997. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44>.

Aktiebolagslag. Aktiebolagslag. 2005-06-16, 2005. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/aktiebolagslag-2005551_sfs-2005-551.

Allmennaksjeloven. Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper, 1997.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-45>.

FSFIN. Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14, 1999.

Skatteloven. Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999.

Undersøgelser:

Erhvervsstyrelsen. *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2008.

Erhvervsstyrelsen. *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2009.

Erhvervsstyrelsen. *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2011.

Erhvervsstyrelsen. *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt*, 2012.

Erhvervsstyrelsen. *Evaluering Af Erfaringer Med Lempet Revisionspligt for Regnskabsårene 2010 Og 2011*, 2014.

Erhvervsstyrelsen. *Undersøgelse Af Det Fremadrettede Behov for Revisionspligt*, 2018.

Skattedirektoratet. *Skatte- ABC 2018*. Oslo: Vigmostad & Bjørke AS, 2018.

FSR – Danske Revisorer. *Brug Af Ulovlige Lån Til Aktionærer, Anpartshavere Og Ledelser i Danske Virksomheder – September 2011*. København, 2011.

FSR – Danske Revisorer. “Ulovlige Lån i Danske Selskaber,” 2014.

Vejledninger:

Skat.dk. C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 1.4 22.01.2012, 2012.
<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946441&chk=204266>.

Skat.dk. C.B.3.5.3.3 Aktionærlån Version 3.2 31.01.2019, 2019. <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946441>.

Skat.dk. C.B.3.6 Hvordan Beskattes Maskeret Udbytte/Udlodning? Version 3.2 31.01.2019, 2019.

Erhvervsstyrelsen. *Vejledning Til Erklæringsbekendtgørelsen*. Version 1.0, 2009.

Øvrige kilder:

Erhardtson, Birgitte. “Direktør Fik Kræft Og Mistede Overblikket over Økonomien – Nu Har Familien Fået Skatteregning På Tre Mio. Kr. Og Trues Med Straffesag,” 2019.
<https://www.berlingske.dk/business/direktoer-fik-kraeft-og-mistede-overblikket-over-oekonomien-nu-har>.

Erhvervsstyrelsen. *Notatet Omhandler Beskrivelse Af de Selskabsretlige Krav Til Udlodning i Andre Værdier End Kontanter*, 2017.

Erhvervsstyrelsen. “Nye Regler Om Kapitalejerlån Fra 1. Januar 2017.” Accessed March 24, 2019.
<https://erhvervsstyrelsen.dk/nye-regler-om-kapitalejerlaan-fra-1-januar-2017>.

Erhvervsstyrelsen. *Vejledning Til Erklæringsbekendtgørelsen*. Version 1.0, 2009.

FSR – Danske Revisorer. “Antallet Af Advarsler Fra Revisorerne Falder Fortsat,” 2019.
[http://m.fsr.dk/Nyheder og presse/Pressemeddel](http://m.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddel).

FSR – Danske Revisorer. *Korrektion Af Skattebetaling i Forbindelse Med Revision*, 2016.

“Officielle Rentesatser.” Accessed April 18, 2019.
<http://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officiellerentesatser/Sider/Default.aspx>.

Skatteministeret. *L 199, Bilag 2, Høringsskema*, 2012.